

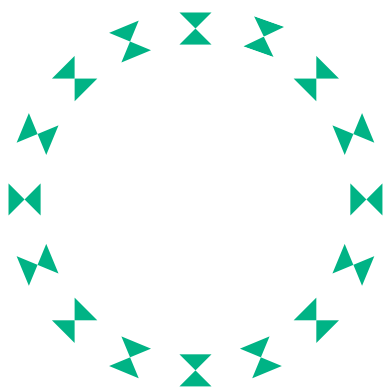
Xidmət şəhidi

Müəllif: Əmir Əli Şərif

Ərəb dilinə tərcümə: Mustafa Heydər

Azərbaycan dilinə tərcümə: Asimani

İran İslam Respublikasının mərhum Prezidenti
Seyyid İbrahim Rəisinin xatirələri

Ön söz

Xidmət şəhidi

1979-cu ilin fevral ayında İmam Xomeyninin rəhbərliyi, xalqın dəstəyi və fədakarlıqları ilə baş verən İslam İnqilabının qələbəsi İranın müasir tarixində yeni bir səhifə açdı və dünya siyasi arenasında yeni bir mərhələnin başlanğıcını qoydu. İmam Xomeyni ilahi baxış bucağından dinlə siyasəti birləşdirən nəzəriyyəsini irəli sürməklə mənəviyyat və əxlaqdan uzaq siyasət anlayışına son qoydu. Bu yol onun vəfatından sonra layiqincə İmam Xamenei tərəfindən davam etdirildi və şəhid Seyid İbrahim Rəisinin üç illik hakimiyyəti dövründə bu yanaşma özünün ən gözəl və ən parlaq təcəssümünü taparaq siyasi müstəvidə ən yüksək şəkildə həyata keçirildi.

Şəhid Rəisi sübut etdi ki, o, İmam Xomeyni məktəbinin nümunəvi yetirməsidir. O, bir tərəfdən idarəçilik bacarığı və səriştəni, digər tərəfdən isə əxlaq və mənəviyyəti öz şəxsiyyətində birləşdirə bilmişdi. İranın və bəşər sivilizasiyasının tərəqqisini daim əsas məqsəd hesab etsə də, bir an belə ədalət yolundan ayrılmadı. Tabeliyində olan insanlarla münasibətdə son dərəcə təvazökar olduğu halda, çətinliklər və böhranlar zamanı ən qətiyyətli qərarları qəbul edirdi. Rəisi siyasi qüdrətə malik olmasına baxmayaraq, vilayət yolundan, İslam İnqilabının Ali Rəhbərinə itaətdən və İslam Respublikasının prioritetlərini həyata keçirməkdən heç vaxt yayınmadı.

İran İslam Respublikasının şəhid Prezidenti Seyyid İbrahim Rəisi Allahın razılığını təklifə çəkilməkdə deyil, **xalqa xidmət etməkdə** axtarırdı. Elə buna görə də onun izdihamlı dəfn mərasimi xalqla dövlət arasında birliyin rəmzinə çevrildi.

İslam Respublikasında rəhbərlər xalqın arasından çıxır və xalqa xidmət etməyi özləri üçün ən böyük şərəf hesab edirlər. Bu möhtəşəm vida mərasimi göstərdi ki, İran xalqı 45 ildən sonra da inqilabının əsas dəyərlərinə sadıqdır. Bu dəyərlərin başında isə **qlobal hegemonluğa qarşı mübarizə, zalımların zülmünə qarşı durmaq və məzlum xalqları müdafiə etmək dayanır.**

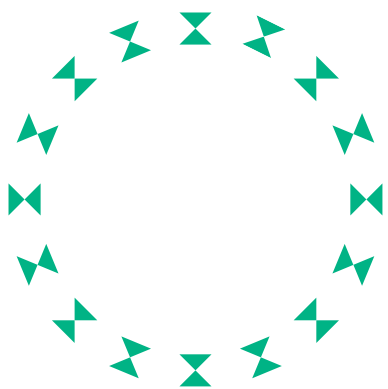
Şəhid prezidentin itkisi yalnız İran xalqını kədərləndirmədi. Onun yoxluğu dünyanın hər yerindəki azadlıqsevərləri və məzlum insanları da sarsıtdı. Çünki onlar bilirdilər ki, o, onların haqqını müdafiə etməkdən heç vaxt geri çəkilməmiş, **xüsusilə Fələstin məsələsinin müdafiəsində, insani dəyərlərin qorunmasında və sionist cinayətkarların ifşasında** yorulmadan mübarizə aparmışdı.

Allah-Təala Qurani-Kərimdə buyurur:

"Biz yer üzündə zəif salınanlara lütf göstərmək, onları rəhbərlər etmək və varislərə çevirmək istəyirik." (Qəsəs surəsi, 5-ci ayə)

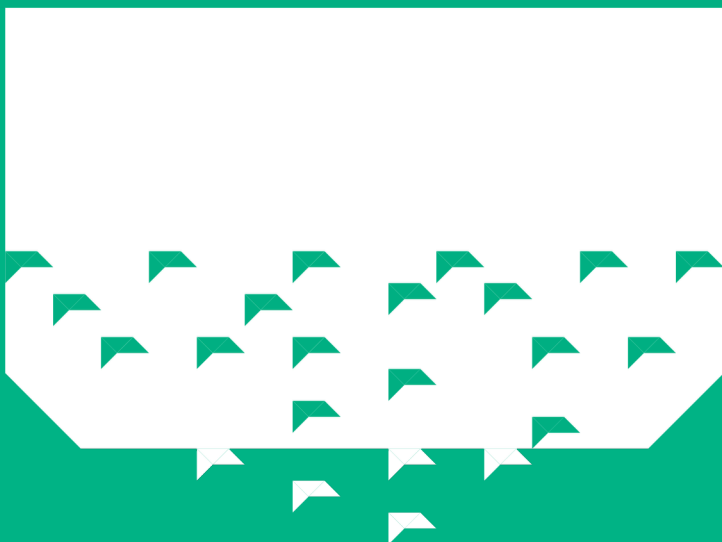
Şəhid prezidentin yoxluğu bir ayrılıq olsa da, onun irsi insanlarda **oyanış, fəaliyyət və ümid** ruhunu yaşatdı. Bu irs zülm və zorakılığın sona çatdığı, ədalət və sülhün hakim olduğu daha gözəl bir sabaha doğru yol göstərir.

Qısa məlumat.

Seyid İbrahim Rəisi 1960-cı ildə Məşhəd şəhərinin qədim və tanınmış Nuğan məhəlləsində nüfuzlu bir ailədə dünyaya gəlib.

Atası Höccətül-islam Seyid Hacı Rəisi Sədəti, anası isə Seyidə İsmət Səqqafi Qumxudadad Hüseyini idi. Anası Hüseyini seydilər nəslindən idi və nəsil baxımından İmam Səccadın (ə) oğlu İmam Məhəmməd Baqirin (ə) nəslinə çatırdı.

O, elmi fəaliyyətlərinə Məşhəd şəhərinin dini elm mərkəzlərində başlayıb, daha sonra Ayətullah Bürucerdinin elmi məktəbindən təsirlənən alimlərdən bəhrələnib.

İslam İnqilabının qələbəsindən sonra, Qumda ali dini elmlərin "səth" mərhələsini keçdikdən sonra, 1980-ci ildə ilk məhkəmə fəaliyyətinə Kərəc şəhərinin prokuroru kimi başlayıb.

Sonralar şəhid Ayətullah Məhəmməd Beheşti tərəfindən ona verilən məsuliyyətlər və ardıcıl uğurları nəticəsində Həmədan şəhərinin prokuroru vəzifəsinə də təyin olunub.

Eyni zamanda dini elmlər və təhsil sahəsində fəaliyyət göstərən Seyid Əhməd Elmül-Hüda ilə ailə həyatı qurub və onların iki qızı dünyaya gəlib.

1985-ci ildə Tehrana gələrək **Baş Prokurorluqda müavin** vəzifəsində çalışmağa başladı. 1989-cu ildən isə mərhum **Ayətullah Məhəmməd Yəzdi** tərəfindən məhkəmə sistemində müxtəlif vəzifələrə təyin edildi və Baş Prokuror vəzifəsini icra etdi.

O, bu vəzifədə on il fəaliyyət göstərdi. Daha sonra 16 ay müddətində **ölkənin Baş Prokuroru** vəzifəsində çalışdı.

Ayətullah Xameneinin Məşhəddəki nümayəndəsi və himayəsi ilə, 2016-cı ilin mart ayından etibarən üç il müddətində **Müqəddəs Rəzəvi ziyarətgahının (Astan Qüdsi Rəzəvi) idarəçisi vəzifəsini icra etdi**. Bu qısa müddət ərzində müqəddəs ziyarətgahın idarəetmə strukturunda geniş dəyişikliklərin və inkişafların həyata keçirilməsində, ziyarətçilərə daha yaxşı xidmət göstərilməsi məqsədilə mühüm rol oynadı.

Daha sonra İbrahim Rəisi məhkəmə sisteminə rəhbərlik etdiyi dövrdə:

İmam Əli ibn Əbu Talibin (ə) ədalət yolundan ilhamlanaraq məhkəmə sisteminin islahatına çalışdı;

- məhkəmə məsələlərinin və problemlərinin daha sürətli həllinə diqqət yetirdi;
- korrupsiya işlərinin araşdırılmasını ciddi şəkildə həyata keçirdi;
- ağıllı məhkəmə sisteminin inkişaf etdirilməsi üçün addımlar atdı;
- sonda məhkəmə islahatları sənədinin hazırlanmasına və tamamlanmasına rəhbərlik etdi.

Bu fəaliyyətlər onun rəhbərliyində əldə edilən mühüm nailiyyətlərdən hesab olunurdu.

Daha sonra o, geniş xalq dəstəyi ilə prezidentliyə namizədliyini irəli sürdü və seçkilərdə qalib gələrək İslam Respublikasının prezidenti vəzifəsini tutdu. Bu sahədə də zəngin icra təcrübəsi göstərdi.

İbrahim Rəisi prezidentliyi dövründə (üç il müddətində) ölkənin iqtisadi və yaşayış vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün böyük səylər göstərdi və müxtəlif sahələrdə islahatlar həyata keçirməyə çalışdı.

.

İnzibati tədbirlərin həyata keçirilməsi, xarici siyasət sahəsində fəal fəaliyyəti və hökumət qərarlarının icrasını şəxsən izləmək məqsədilə ölkənin müxtəlif vilayətlərinə etdiyi çoxsaylı səfərlər onun fəaliyyətinin mühüm hissəsini təşkil edirdi.

Prezidentliyi dövründə vilayətlərə çoxsaylı işgüzar səfərlər etdi. Bu səfərlərin birində – Şərqi Azərbaycan vilayətinə etdiyi rəsmi səfərdən qayıdarkən baş verən helikopter qəzası nəticəsində o və helikopterdə olan bütün şəxslər şəhid oldular.

Seyid İbrahim Rəisi icra və məhkəmə sahəsindəki fəaliyyətindən əlavə, elmi və mədəni şəxsiyyət kimi də tanınırdı. O, Qum Elmi Hövzəsində təhsil aldığı illərdə **şəhid Ayətullah Mürtəza Mütəhhəri, şəhid Ayətullah Məhəmməd Behişt**i və digər görkəmli alimlərin dərslərindən bəhrələnmişdi.

O, ali dini təhsilin yüksək mərhələlərini başa vurmuş, eyni zamanda məhkəmə, icra və dini təbliğ sahələrindəki fəaliyyətinə baxmayaraq, fiqh və hüquq sahəsində də dərslər demişdi. O, ali dini təhsilin yüksək mərhələlərini başa vurmuş, eyni zamanda məhkəmə, icra və dini təbliğ sahələrindəki fəaliyyətinə baxmayaraq, fiqh və hüquq sahəsində də dərslər demişdi.

Şəhadətindən sonra İranda ümummilli matəm elan edildi. Bundan əlavə, Livan, Suriya, Tacikistan, Pakistan, Türkiyə, İraq və Kuba da matəm elan etdilər.

Həmçinin, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı və təşkilata üzv olan dövlətlərin Vyanadakı nümayəndəliklərində bayraqlar ehtiram əlaməti olaraq endirildi.

BMT Təhlükəsizlik Şurasının üzvləri və Vyanada keçirilən beynəlxalq nüvə təhlükəsizliyi konfransının iştirakçıları da iclaslarına onun xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad etməklə başladılar.

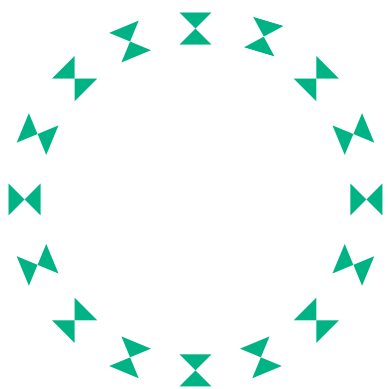
Onun pak cənazəsi **Təbriz, Bircənd və Məşhəd** şəhərlərində izdihamlı şəkildə dəfn mərasimləri ilə yola salındı. Bu şəhərlərdə keçirilən dəfn mərasimlərinə ümumilikdə **12 milyondan çox insan** qatıldı.

Həmçinin İraq, Livan, Hindistan, Pakistan və digər ölkələr də daxil olmaqla dünyanın müxtəlif yerlərində yüz minlərlə insan onun xatirəsinə anım mərasimləri keçirdi.

Şəhadətindən sonra ona göstərdiyi uzunmüddətli xidmətlərə görə **“Xidmət şəhidi”** (Şəhidül-Xidmə) və **“Ümmətin xidmətçisi”** (Xadimül-Ümmə) ləqəbləri verildi.

44 il ərzində göstərdiyi xidmətlərə görə Seyid İbrahim Rəisi bu gün İranda və bir çox digər ölkələrdə xalqla sıx təmasda olan, fəal və çalışqan dövlət başçısının simvolu kimi tanınır.

Seyyid İbrahim

Küçə alveri

Seyid İbrahim uşaqlıq illərində ağır maddi çətinliklər içində böyümüşdü. Ailənin yaşadığı kiçik ev cəmi iki otaqdan ibarət idi. Anası dolanışığı təmin etmək üçün digər iki otağı kirayəyə verirdi və əldə olunan gəlirlə ailənin ehtiyaclarını ödəməyə çalışırdı.

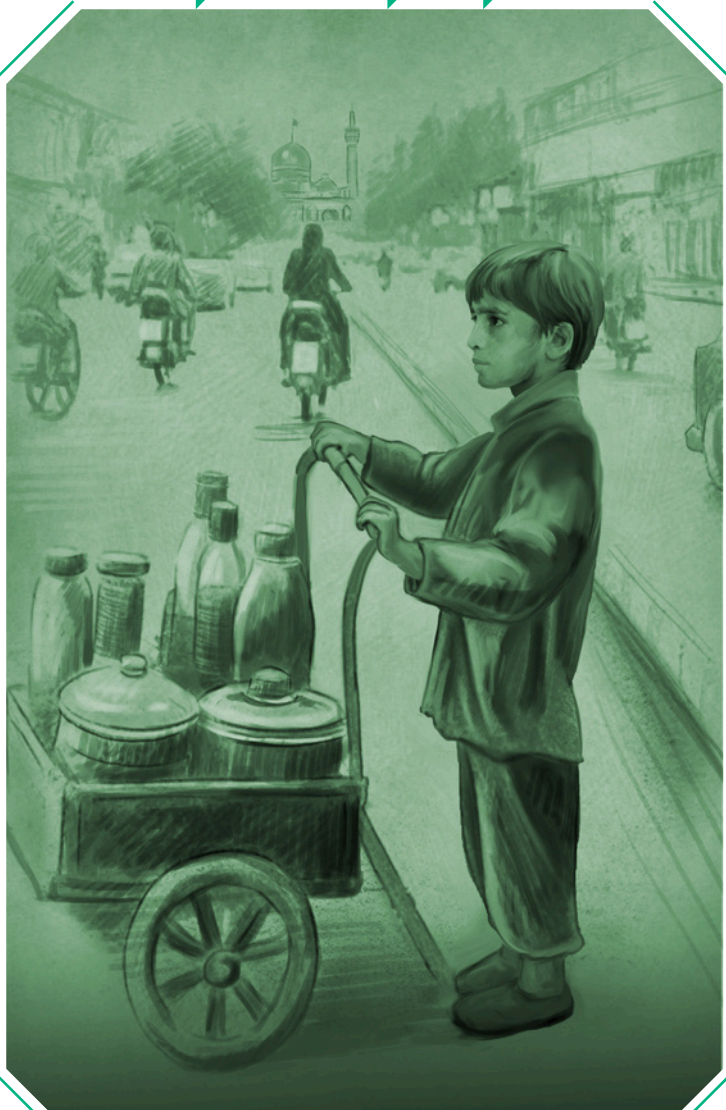
İbrahim yay tətilində boş vaxtını hədə keçirməzdi. O, Məşhəd şəhərinin dini hövzəsinə aparan küçələrdə küçə alveri ilə məşğul olur, müxtəlif xırda mallar satırdı.

Qazandığı pulu isə öz şəxsi ehtiyaclarına deyil, ailənin dolanışığına və məktəb kitablarının alınmasına sərf edirdi. Aylıq qazancı cəmi **5 tūmən** idi. Bu məbləğlə çox vaxt ət və düyü almaq mümkün olmurdu.

Lakin yaxşı qazanc əldə etdiyi günlərdə bir qədər ət alar, onu evə apararaq anası və bacısını sevindirərdi.

O, sonralar həmin günləri belə xatırlayırdı:

“Biz yoxsulluğu və məhrumiyyəti sözün həqiqi mənasında yaşamışıq.”

İmam Rzanın (ə) hədiyyəsi

Seyyid İbrahim dini hövzədə təhsilinin ilk illərində idi. Ailəsinin maddi vəziyyəti hələ də çox ağır idi.

Bir gün cibində çox az pulu qalmışdı. Maddi sıxıntısı onu çox narahat edirdi. Buna görə də dərini Allah dərgahına ərz etmək üçün İmam Rza ziyarətgahına getdi.

Kədər onun simasında və gözlərində aydın görünürdü. Elə həmin vaxt yaxın qohumlarından biri onu gördü, üzündəki qəm-qüssəni hiss etdi və ona hədiyyə olaraq müəyyən məbləğdə pul verdi.

Əvvəlcə Seyyid İbrahim təəccübləndi və düşündü: *“O, ürəyimdə olanı haradan bildi?”* Lakin bir qədər sonra anladı ki, bu hədiyyə əslində **İmam Rzanın (ə) ona bir lütfü və hədiyyəsi idi.**

Bu düşüncə onun qəlbini rahatlıq və aramqla doldurdu və həmin anı ömrü boyu unutmadı.

Uzaqgörənlik

İslam İnqilabının qələbəindən əvvəl, şah rejiminə qarşı mübarizə davam etdiyi günlərin birində ölkənin gələcəyi haqqında söhbət açıldı. Sual verildi:

“Şah devrildikdən sonra ölkəni kim idarə edəcək?”

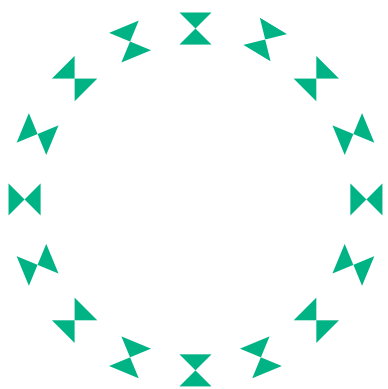
Seyid İbrahim belə cavab verdi:

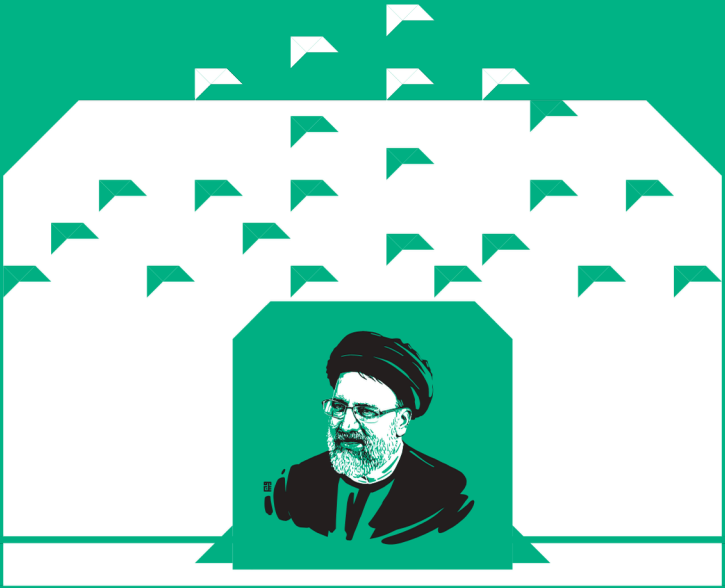
“Ölkəni Kəramət məscidinin imamı Seyyid Əli Xamenei idarə edəcək və gələcəkdə o, ölkənin prezidenti olacaq.”

Bu sözlər onun dostlarını təəccübləndirdi. Seyyid İbrahim, Seyyid Əli Xameneinin yüksək idarəçilik bacarığına, təşkilatçılıq qabiliyyətinə və səmərəli fəaliyyətinə dərin inam bəsləyirdi.

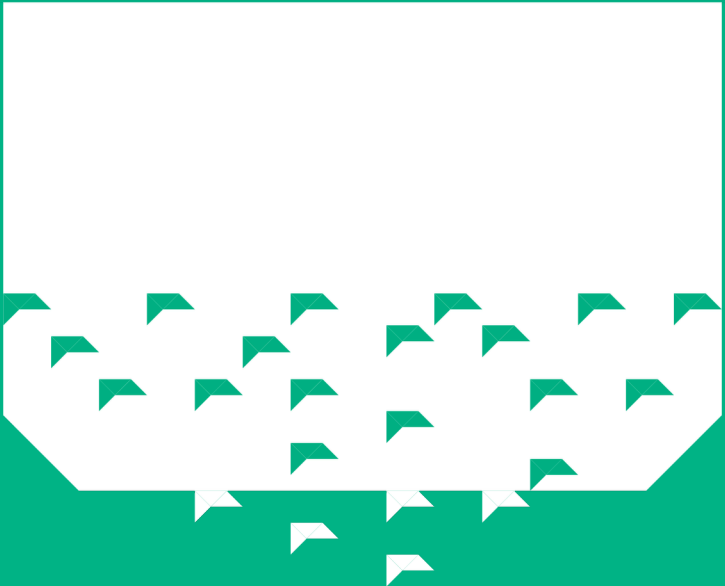
İllər sonra hadisələr məhz onun dediyi kimi baş verdi və Seyyid Əli Xamenei İran İslam Respublikasının prezidenti seçildi. Bu hadisə Seyyid İbrahimin uzaqgörənliyinin nümunələrindən biri kimi xatırlanır.

Qazi

İslam İnqilabının nemət sahibləri

İslam İnqilabı yenidən qələbə qazanmışdı. Ölkənin iqtisadi vəziyyəti ağır idi və bir çox insanlar dolanışıqlarını küçə alveri etməklə təmin edirdilər.

Seyyid İbrahim bu vəziyyəti gördükdə onların işsiz qalmaması üçün bir həll yolu axtardı. O, küçə satıcılarının müəyyən bir yerə köçürülməsi üçün şərait yaratdı ki, həm insanların gediş-gəlişi rahatlaşsın, həm də bu zəhmətkeş və imkansız satıcılar öz işlərini itirməsinlər.

O, heç vaxt maddi imkanı zəif olan bu insanların çörək qazanmaq imkanlarının əlindən alınmasına razı olmurdu.

Həmin günlərdə Ruhullah Xomeyni məsul şəxslərə xalqla yaxşı davranmağı tövsiyə edərək buyurmuşdu:

“Bunlar İslam İnqilabının nemət sahibləridir.”

Qanun hamıdan üstündür

Bir gün Respublika Prezident Aparatının məsul əməkdaşı prokurorluğa zəng etdi.

Həmin vaxt cəmi iyirmi yaşlı **Seyyid İbrahim** şəhər prokuroru idi.

Telefonun digər tərəfindən prezidentə yaxın şəxslərdən biri müəyyən bir şəxsin dərhal azadlığa buraxılmasını tələb etdi və dedi:

— **Bu, Prezidentin öz göstərişidir.**

Lakin Seyyid İbrahim qətiyyətlə cavab verdi:

— **Qanun heç kimə belə bir səlahiyyət vermir.**

Sonra o, heç bir tərəddüd etmədən telefonu bağladı.

Prezident Əbülhəsən Bəni Sədrin müdaxiləsinə baxmayaraq, Seyyid İbrahim həmin şəxsi qanunsuz olaraq azad etmədi və işi qanun çərçivəsində araşdırmağa davam etdi.

Bu hadisə onun qanunun aliliyinə sadiqliyini və heç kəsə qanundan üstün imtiyaz tanımadığını göstərən nümunələrdən biri hesab olunur.

Səmimi prezident

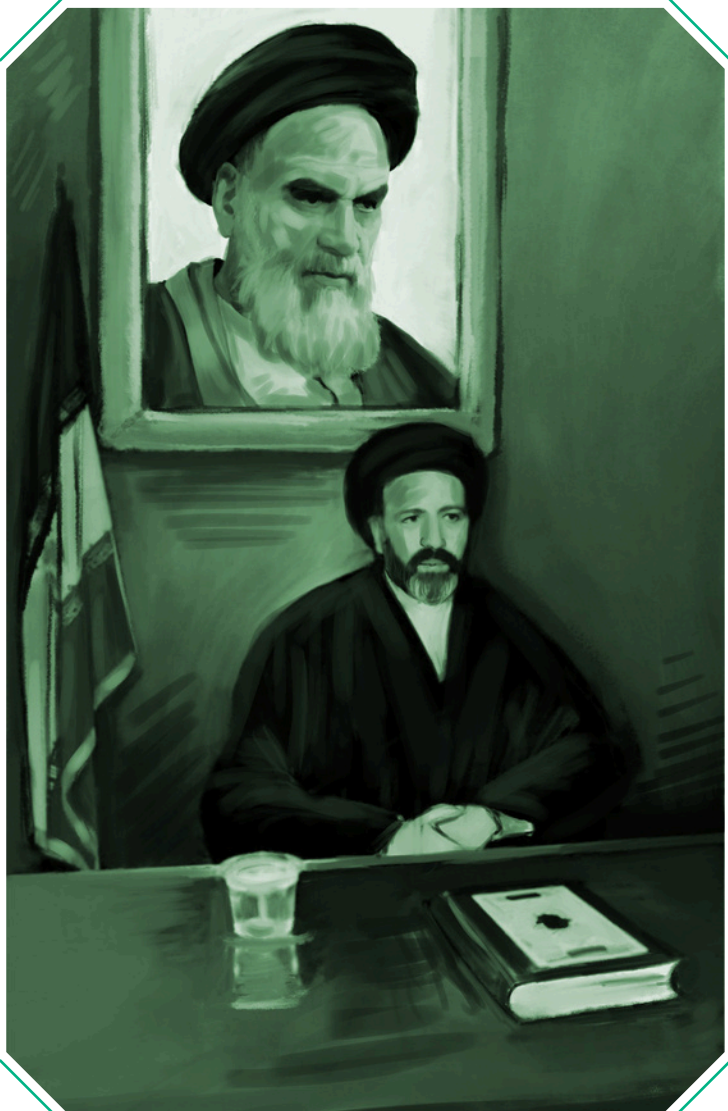

Məhkəmə mühitinin rəsmi və quru ab-havasına baxmayaraq, **Seyyid Rəisi** ətrafında səmimi, mehriban və ünsiyyətçil bir mühit yaratmışdı. Onun gözəl əxlaqı və təvazökarlığı sayəsində əməkdaşları və müraciət edən insanlar onunla rahatlıqla ünsiyyət qura bilirdilər.

O, ölkəsinin inkişafına töhfə vermək üçün çətinliklərə qatlaşmağı öz vəzifəsi hesab edirdi və bütün fəaliyyətini səmimiyyətlə həyata keçirirdi.

Cinayətkarlar və təqsirləndirilən şəxslərlə daim ünsiyyətdə olmasına baxmayaraq, onlarla da həmişə böyük hörmətlə davranır, eyni zamanda qanunun tələblərinə qətiyyətlə riayət edir və ədalətdən güzəştə getmirdi.

Müəllifə qarşı ədalətli münasibət

Tanınmış bir yazıçı kitablar yazır və bir jurnalın baş redaktoru idi. O, əvvəldən İslam İnqilabına müsbət yanaşmır, kitab və jurnallarında inqilabı və hökuməti tənqid edirdi.

Bir gün dostlarından biri onu qorxudaraq dedi ki, bir qrup insan onun və jurnalının əleyhinə şikayət edib və ona ən ağır cəzanın verilməsini tələb edir.

İş məhkəmə orqanlarına göndərildi və dosye Seyyid Rəisiyə təqdim olundu. O, işi diqqətlə araşdırdı və gördü ki, həmin müəllifə qarşı irəli sürülən ittihamları təsdiq edəcək ciddi bir dəlil, hətta kiçik bir hüquqi əsas belə yoxdur.

Bir neçə həftə sonra müəllif işi ilə bağlı nəticəni öyrənmək üçün Seyyid Rəisinin yanına gəldi. Minnətdarlıq əlaməti olaraq yeni çap olunmuş kitabının bir nüsxəsini ona hədiyyə etmək istədi.

Lakin Seyyid Rəisi məhkəmə vəzifəsində olduğu müddətdə hədiyyə qəbul etmirdi. Buna görə də kitabın qiymətini ödəyərək onu satın aldı.

Sonra masasındakı telefonu müəllifə uzadıb dedi:

— Zəng edin və jurnalınızın bütün nömrələrini gətirsinlər.

Telefon danışığından sonra əlavə etdi:

— Jurnalların hamısını özüm oxuyacağam və işi bir daha nəzərdən keçirəcəyəm.

Bir müddət sonra müəllifə onun barəsində açılmış işin bağlandığı bildirildi. Bu hadisə Seyyid Rəisinin qərəzsizliyini, qanuna sadiqliyini və fikir ayrılığına baxmayaraq ədalətlə davranmasını göstərən nümunələrdən biri idi.

İmtina edilən hədiyyə

Bir gün bir nəfər baş prokurorun qəbuluna gələrək bildirdi ki, Tehran yaxınlığında bir neçə torpaq sahəsi var. O, həmin torpaq sahələrindən birini **Seyyid İbrahimə** bağışlamaq istəyirdi ki, satıldıqdan sonra əldə edilən vəsait şəhərdəki ehtiyac sahiblərinə xərclənsin.

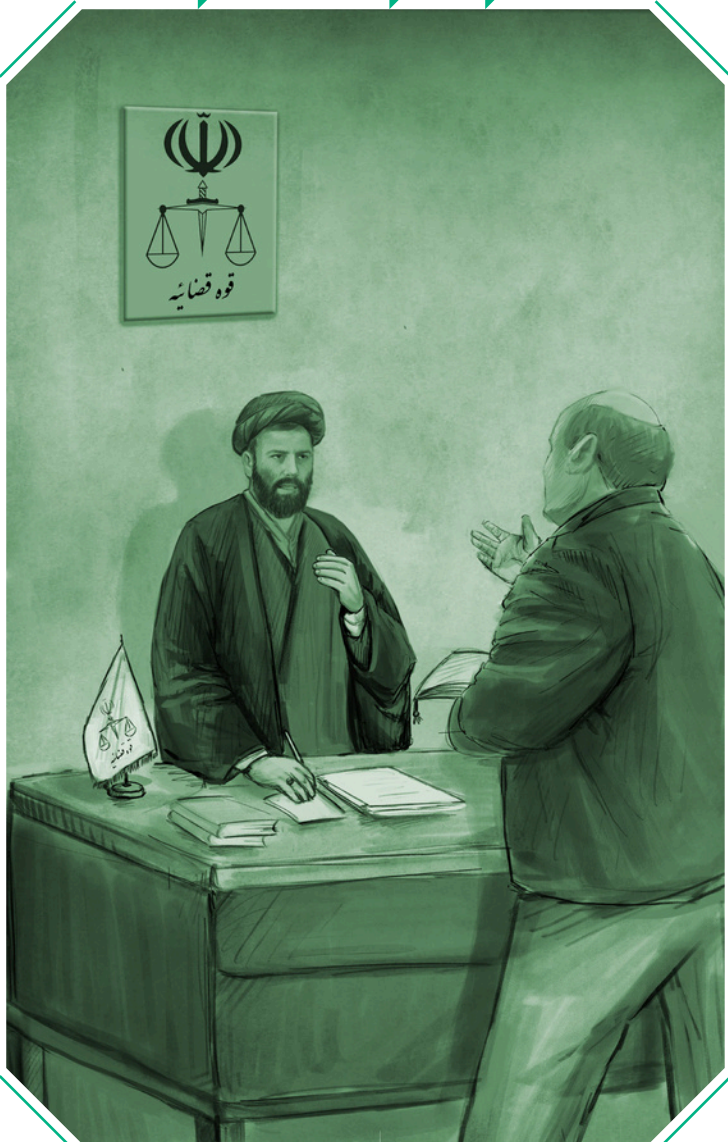
Həmin şəxs nə qədər israr etsə də, **Seyyid İbrahim** bu təklifi qəbul etmədi.

Sonra həmin şəxs şəhərin nüfuzlu adamlarından birinin vasitəsilə də onu razı salmağa çalışdı, lakin yenə də nəticə əldə edə bilmədi. O dedi:

— **Mən bu torpaq sahəsini baş prokurora hədiyyə etmək istəyirəm.**

Lakin Seyyid İbrahim onun ümidini qəti şəkildə puça çıxararaq dedi:

— **Xeyr, qardaşım! Ən yaxşısı budur ki, bu məsələ ilə bağlı İmam Xomeyni adına İmdad Komitəsinə müraciət edəsən. Əgər mən bu torpaq sahəsini qəbul etsəm, halbuki bu şəhərdə heç bir şəxsi mülküm yoxdur və məhkəmə binasında qalıram, insanlar mənə qarşı bədgüman olar və artıq mənə etibar etməzlər.**

Ləyaqət hər şeydən öndədir

Seyyid İbrahim Rəisi Ölkə Baş Təftiş Təşkilatının rəhbəri təyin edildikdən sonra təşkilatda çalışan, müxtəlif siyasi baxışlara malik bəzi rəhbərlər onların vəzifədən uzaqlaşdırılacağından narahat idilər.

Lakin o, onların siyasi mövqeyini bildiyi halda belə, **bacarıq və peşəkarlıqlarını əsas götürdü** və on il ərzində onların bilik və imkanlarından təşkilatın inkişafı naminə istifadə etdi.

Bu yanaşma onun rəhbərlik üslubunun əsas xüsusiyyətlərindən biri idi.

Daha sonra **Astan Qüdsi Rəzəvinin** rəhbəri təyin ediləndə də bir çoxları əvvəlki rəhbərlərdən fərqli olaraq genişmiqyaslı və köklü kadr dəyişiklikləri edəcəyini gözləyirdi. Ancaq belə olmadı.

O, bu barədə deyirdi:

"Bir şəxs öz vəzifəsini layiqincə yerinə yetirirsə, onu dəyişdirmək üçün heç bir əsas yoxdur, hətta siyasi baxışları mənim baxışlarımdan fərqli olsa belə."

Yaxınlıq

Ölkə Baş Təftiş Təşkilatının avtomobil təmiri şöbəsinin əməkdaşları digər işçilərlə müqayisədə daha az tanınırdılar. Onlar çox çalışır, böyük zəhmət çəkirdilər, lakin əməyinə layiq olduğu qədər diqqət və dəyər verilmirdi.

Bir gün təşkilata yeni rəhbər təyin olunan **Seyyid İbrahim Rəisi** öz şəxsi avtomobilini təmir etdirmək üçün həmin emalatxanaya gəldi.

O, təmirçi işçini görən kimi mehribanlıqla ona yaxınlaşdı, səmimi salam verdi, halını soruşdu, işlərində uğurlar arzuladı. Daha sonra avtomobilinə minib oradan ayrıldı.

Təmirçi hələ də yeni rəhbərin ona göstərdiyi bu səmimi münasibətə təəccüb edirdi. Elə bu vaxt həmkarları onun ətrafına toplaşaraq soruşdular:

— **Niyə bizə deməmisən ki, yeni rəhbərlə qohumluq əlaqən var?**

Təmirçi dəfələrlə izah etdi ki, **Seyyid İbrahim Rəisi** ilə əvvəllər heç vaxt görüşməyib və onunla heç bir qohumluq əlaqəsi yoxdur. Lakin heç kim buna inanmadı.

Çox keçmədən digər təmirçilər və təşkilatın əməkdaşları da gördülər ki, Seyyid İbrahim Rəisi hər bir işçi ilə eyni səmimiyyət, hörmət və mehribanlıqla davranır. **Bu zaman başa düşdülər ki, onun xoş rəftarı xüsusi münasibətdən deyil, yüksək əxlaqından irəli gəlir.**

Məzlumların müdafiəsi

Xalqla keçirilən görüşlərin birində **Seyyid İbrahim Rəisiyə** bildirildi ki, Təhsil Nazirliyinin rəhbərlərindən biri Baş Təftiş Təşkilatının müfəttişlərindən birinin hazırladığı yalan hesabat əsasında heç bir günahı olmadan vəzifəsindən uzaqlaşdırılıb.

Seyyid İbrahim Rəisi bu məsələni böyük diqqətlə araşdırdı. **Araşdırma nəticəsində məlum oldu ki, vəzifədən uzaqlaşdırılan rəhbər haqlı imiş.**

Bundan sonra o, yalan hesabat hazırlayan müfəttişi vəzifəsindən azad etdi və haqsız yerə işdən çıxarılan rəhbəri əvvəlki vəzifəsinə qaytardı.

Bu, Seyyid İbrahim Rəisinin daim izlədiyi prinsip idi. O, harada olursa-olsun, istər Baş Təftiş Təşkilatında, istərsə də məhkəmə sistemində, məzlumun haqqını müdafiə edir, haqqı sahibinə qaytarmağa çalışırdı.

Məsciddə zarafat

Seyyid Rəisi gecələr məscidə gəldikdə, namazdan sonra iştirakçılar üçün qısa bir söhbət edərdi.

Maraqlısı o idi ki, o, həmişə bir zarafat və ya xoş bir ifadə ilə insanların qəlbində sevinc və səmimiyyət yaratmağa çalışardı.

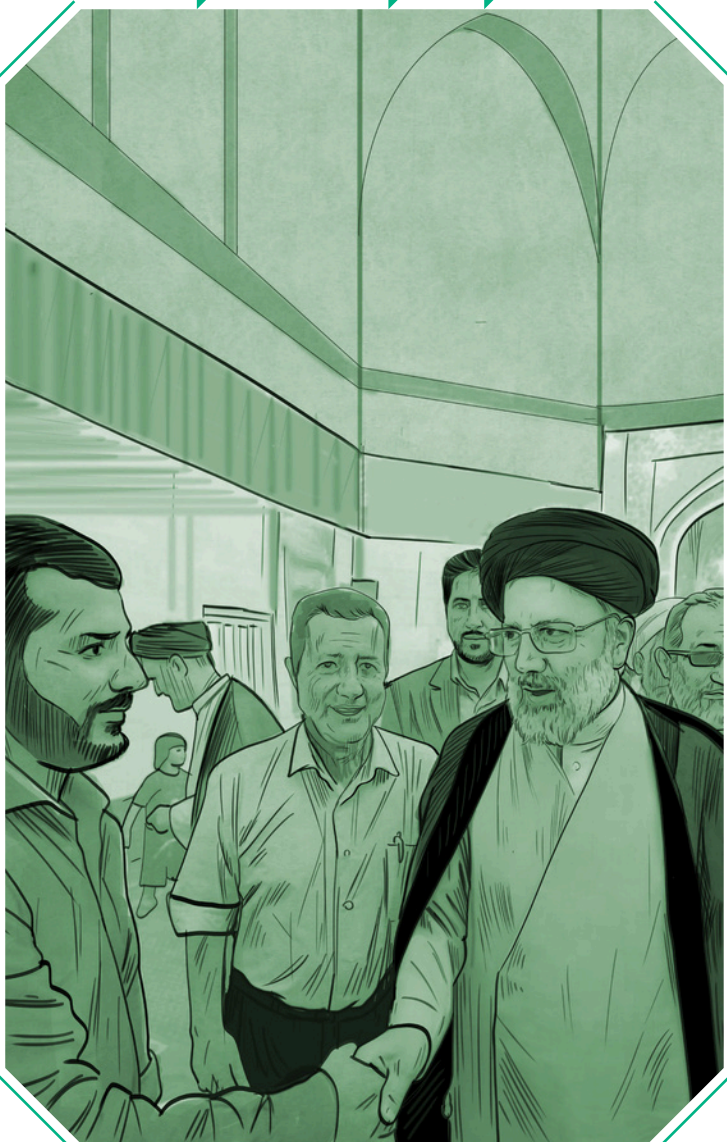
Səhərin erkən saatlarından etibarən müxtəlif məhkəmə işləri ilə məşğul olan bir insanın bu qədər enerjili və güləruz olmasına həmişə təəccüb edirdim.

Onun bu xoşyumorlu davranışının səbəblərindən biri, məhkəmə işi ilə bağlı müraciət edən insanlarla münasibətdəki rəsmi və soyuq mühiti aradan qaldırmaq, onların özlərini rahat hiss etmələrini təmin etmək idi.

Bəzən bu görüşlər bir saatdan da çox davam edər, o isə məsciddən ayrılana qədər insanların sözlərini səbirlə dinləyərdi.

O, həmçinin məscidin girişində insanlara qarşı sərt yoxlamaların aparılmamasına xüsusi diqqət yetirirdi. Onun fikrincə, insanlar ibadət məkanına rahatlıq və arxayınlıq hissi ilə daxil olmalı idilər.

Məsuliyyətli camaat imamı

Seyyid İbrahim Rəisi məhkəmə sistemində yüksək vəzifələrdə çalışmasına baxmayaraq, uzun illər ərzində eyni zamanda **camaat imamı** vəzifəsini də yerinə yetirirdi.

O, hər axşam məsciddə təxminən bir saat insanlarla görüşər, xüsusilə məhkəmə sistemi ilə bağlı problemi olanların müraciətlərini dinləyər və onlara kömək etməyə çalışdı.

Bəzən insanlar problemlərinin həlli üçün onun yanına gəlirdilər. Lakin onu tanımayanlar bilmirdilər ki, məscidin bir küncündə sadə geyimdə oturub insanlarla səmimiyyətlə söhbət edən bu təvazökar şəxs əslində **məhkəmə sisteminin rəhbəri** idi. Onun təvazökarlığı və xalqa yaxınlığı insanlarda dərin hörmət hissi oyadırdı.

Müəllimlik haqqı

Seyyid İbrahim Rəisi digər məsuliyyətləri ilə yanaşı, Tehrandakı **Mərvî Elmi Hövzəsində** fiqh dərsləri də keçirdi.

Mövcud qaydalara əsasən, ona müəllimlik haqqının ödənilməsi üçün müqavilə tərtib edilməli idi. Lakin Seyyid İbrahim bu müqaviləyə xüsusi bir qeyd əlavə etdirdi.

O, müqavilədə belə yazılmasını istədi:

"Zəhmət olmasa, müəllimlik haqqımı ehtiyac içində olub, bunu dilə gətirməyən (abırlı) yoxsul tələbələrə verin."

Sonda isə belə qeyd etmişdi:

"Dərin təşəkkür və ehtiramla."

Bu davranış onun sadə həyat tərzini, dünyaya bağlı olmamasını və ehtiyac sahiblərinə göstərdiyi xüsusi qayğını əks etdirirdi.

Ehtiyac sahiblərinə yardım

Seyyid İbrahim Rəisinin məhkəmə sisteminə rəhbərlik etdiyi dövrdə çərşənbə axşamı günləri xalqla görüşlərə ayrılırdı.

Həmin günlər ölkənin müxtəlif bölgələrindən insanlar onun qəbuluna gəlirdilər. Məhkəmələrdə həll olunmayan hüquqi problemi olanlar öz müraciətlərini şəxsən Seyyid Rəisiyə təqdim edirdilər. O da qanun imkan verdiyi hallarda onların problemlərinin həllinə çalışırdı.

Lakin onun yanına yalnız məhkəmə məsələləri ilə bağlı gələnlər olmurdu. Bəzi insanlar maddi çətinlikləri səbəbindən də ona müraciət edirdilər.

Onlardan soruşanda:

— **"Seyyidin**

Belə cavab verirdilər:

— **"Maddi problemimiz var. Seyyid uzun müddətdir ki, bizə kömək edir. Bu dəfə də ondan yardım istəməyə gəlmişik."**

Belə hallarda, əgər həmin şəxslər üçün Seyyid Rəisi ilə görüş təşkil etmək mümkün olmurdusa, onların müraciətini ona çatdırırdıq. O da həmişə olduğu kimi, imkan daxilində onlara maddi yardım göstərirdi.

Xalqla görüş

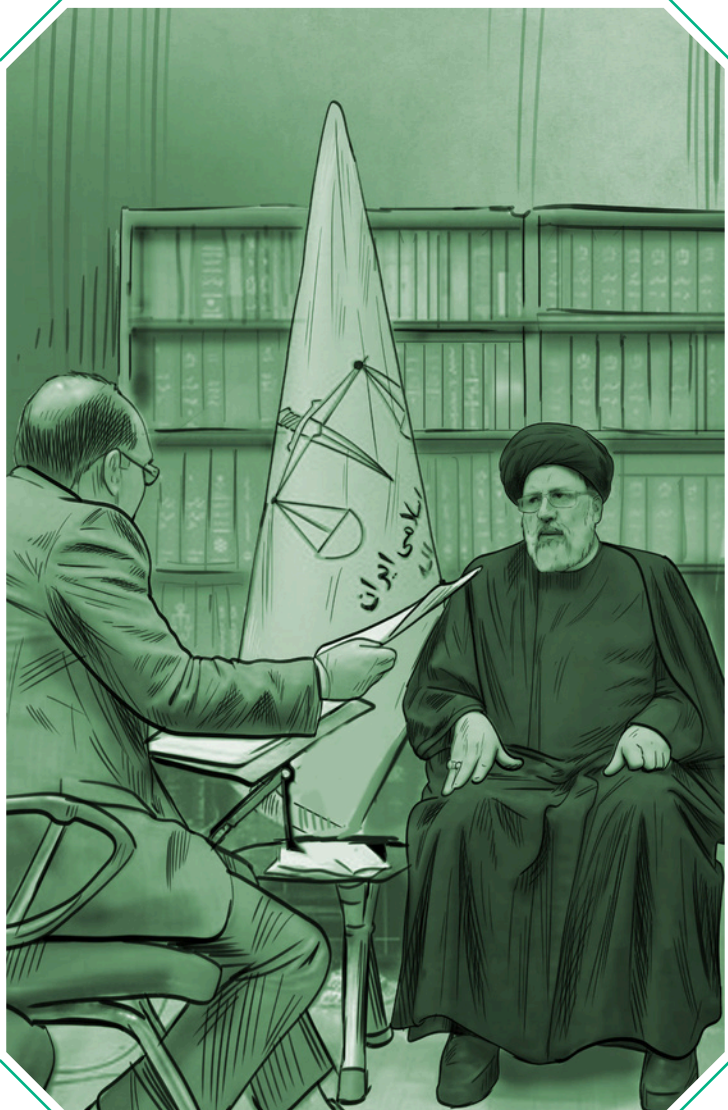

Seyyid İbrahim Rəisi məhkəmə sistemində çalışdığı illər ərzində bir çox mühüm vəzifələr daşmasına baxmayaraq, xalqla birbaşa görüşlərini heç vaxt dayandırmırdı.

Bəzən qəbuluna gələn insanların sayı çox olduğundan, otaqda yer çatmırdı. Belə hallarda o, masasını dəhlizə çıxarır və gecə saatlarına qədər insanları qəbul etməyə davam edirdi.

O, hər kəsi böyük səbir və sakitliklə dinləyir, müraciətlərinə cavab verir və imkan daxilində onların problemlərinin həllini şəxsən izləyirdi.

Seyyid İbrahim Rəisi bütün gücü ilə insanların çətinliklərini aradan qaldırmağa çalışır və verdiyi vədlərin yerinə yetirilməsini diqqətlə nəzarətdə saxlayırdı.

Tamamilə hamı kimi

Doktoranturaya qəbulun özünəməxsus qaydaları var idi. Əvvəlcə namizədlər ölkə üzrə keçirilən qəbul imtahanında iştirak etməli, yalnız uğur qazandıqdan sonra universitetə qəbul oluna bilərdilər.

Seyyid İbrahim Rəisi də doktoranturaya qəbul olmaq üçün imtahan mərkəzinə digər namizədlər kimi gəldi. O, heç bir xüsusi imtiyaz istəmədi. Digər iştirakçılar kimi öz yerində əyləşdi və imtahan suallarını cavablandırmağa başladı.

İmtahan zalında olanlar onu görəndə təəccübləndilər. Birlərinə baxaraq düşündülər:

— **Doğrudanmı ölkənin yüksək vəzifəli rəhbərlərindən biri bizimlə birlikdə eyni imtahanda iştirak edir?**

Onlar dəfələrlə ona baxır, gördüklərinə inanmaqda çətinlik çəkirdilər. Lakin Seyyid İbrahim Rəisi bütün qaydalara riayət edərək, heç bir fərqlilik göstərmədən imtahanını digər namizədlərlə eyni şərtlər altında verdi.

Təhqirlərə səbir

Bir hakimin yol verdiyi səhvə görə onun işlədiyi yerdən başqa bir yerə təyin edilməsi qərara alındı. Bu təyinat həmin hakimin vəzifə dərəcəsinin aşağı salınmasına səbəb olurdu və etdiyi səhvə görə bir cəza hesab edilirdi. Həmin hakim **Seyyid İbrahim Rəisiyə** zəng edərək qışqırmağa və onu təhqir etməyə başladı. Onun səsi telefonun o biri tərəfindən aydın eşidilirdi.

Hadisəni izləyənlərdən biri dedi:

— **Bəs niyə ona cavab vermirsiniz?**

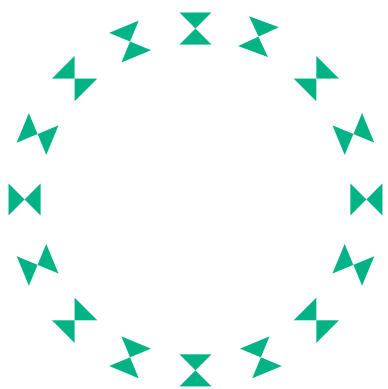
Lakin Seyyid İbrahim Rəisi bu təhqirlərə əhəmiyyət vermədi.

Əksinə, danışiq başa çatdıqdan sonra aidiyyəti məsula göstəriş verdi ki, həmin hakimin işi yenidən araşdırılsın.

O, bunu belə əsaslandırırdı: **"Bəlkə də onun hüquqlarından biri diqqətdən kənarda qalıb."**

Seyyid İbrahim Rəisi heç kimin haqqının zay olmasını istəmirdi. Buna görə də, şəxsi təhqirləri nəzərə almadan, qərarın ədalətli olmasına və həmin hakimin hüquqlarının tam qorunmasına çalışdı.

**İmam Rzanın (ə) xidmətçisi.
Allahın salamı və rəhməti onun üzərinə olsun.**

Kiçik ev, böyük ürək

Seyyid İbrahim Rəisi əslən Məşhəd şəhərindən olsa da, Tehrandakı vəzifəsi səbəbindən uzun illər paytaxtda yaşamağa məcbur olmuşdu.

Müqəddəs Rəzəvi ziyarətgahının (Astan Qüdsi Rəzəvi) rəhbərliyini üzərinə götürdükdən sonra, Məşhəddə yaşaması zəruri olduğundan, onun üçün Astan Qüdsi Rəzəvinin qonaqları üçün nəzərdə tutulmuş, təxminən **50 kvadratmetr** sahəsi olan **iki otaqlı bir mənzil** ayırdıq.

Bu mənzil qısa müddətli qonaq qalmaları üçün münasib idi, lakin bir neçə il yaşamaq üçün o qədər də əlverişli sayılmırdı. Mətbəxi kiçik, qonaq otağı isə geniş deyildi.

Biz ona Astan Qüdsi Rəzəvinin büdcəsi hesabına daha geniş və rahat bir ev kirayələməyi təklif etdik. Lakin Seyyid İbrahim Rəisi bu təklifi qəbul etmədi.

O, Tehrandan gətirdiyi əşyaları cəmi bir kiçik yük maşınına yerləşdirərək həmin sadə mənzildə məskunlaşdı.

Hətta Tehrandakı şəxsi evi də böyük və ya dəbdəbəli deyildi.

Bir gün ondan soruşdum:

— **Niyə daha geniş bir ev almırsınız?**

O isə təbəssümlə cavab verdi:

— **Bu ev mənə kifayət edir. Mənim cəmi iki qızım var.**

Gerçəkləşən arzu

Bir gün birlikdə Müqəddəs Rəzəvi ziyarətgahına doğru gedirdik. Yol boyu mənə dedi:

"Arzum budur ki, məhkəmə sistemindəki məsuliyyətim başa çatdıqdan sonra uzaq bir məscidə gedim, orada camaat imamı olum, insanlar üçün Qurani-Kərimi təfsir edirəm və fiqhi hökmləri izah edirəm."

Bu söhbətdən bir müddət sonra **Seyyid İbrahim Rəisi Astan Qüdsi Rəzəvinin** rəhbəri təyin olundu.

Bir gün hərəmdə olarkən onu **Gövhərşad** məscidində minbərə çıxmış gördüm. O, camaat namazından sonra insanlar üçün Qurani-Kərimi təfsir edir, dini və fiqhi hökmləri izah edirdi.

Həmin gün anladım ki, onun arzusu gözlədiyindən də gözəl şəkildə gerçəkləşib. O, uzaq bir məsciddə deyil, İmam Rzanın (ə) mübarək zərihinə ən yaxın məscid olan Gövhərşad məscidində insanlara xidmət edirdi.

Sanki Allah-Təala onun bu arzusunu həyata keçirmişdi.

Ehtiyac sahiblərinin müraciətləri

Seyyid İbrahim Rəisi Müqəddəs Rəzəvi ziyarətgahının (Astan Qüdsi Rəzəvi) baş qəyyumu təyin olunduqdan sonra sosial şəbəkələr vasitəsilə ona göndərilən müraciətlər əsasən iki qrupa ayrılırdı.

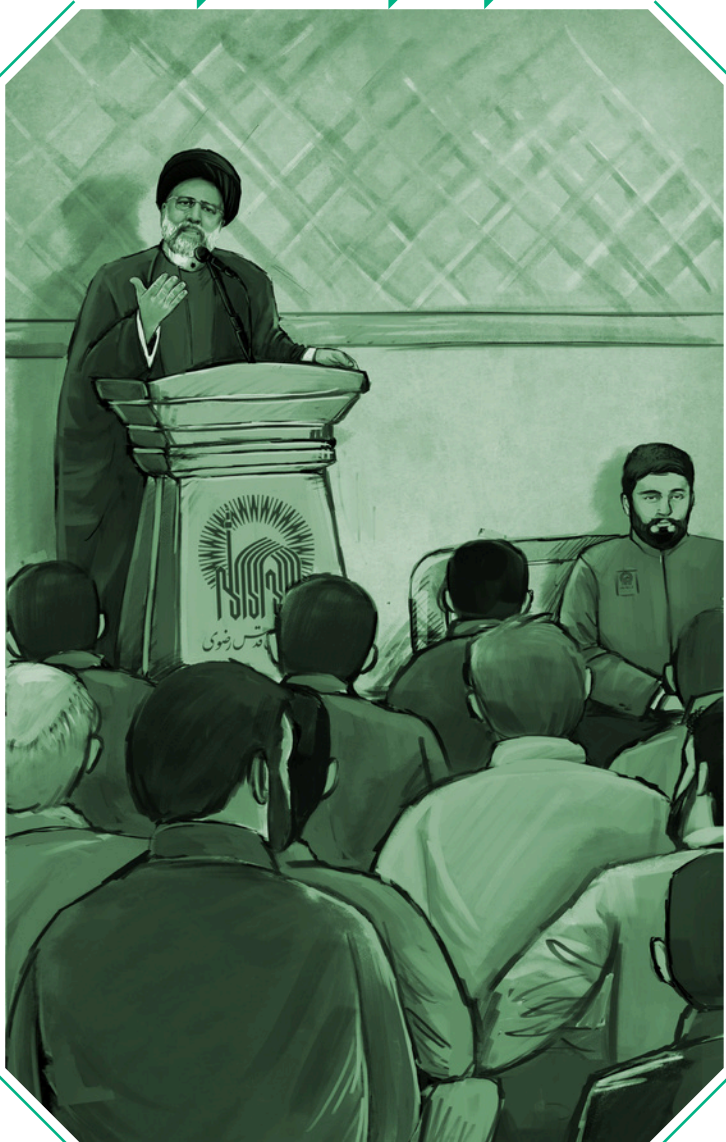
Birinci qrup müraciətlər Astan Qüdsi Rəzəvinin bərəkətli ehsan süfrəsindən faydalanmaq istəyən insanlardan gəlirdi.

İkinci qrup isə yoxsulluq və müxtəlif çətinliklərlə üzləşmiş insanların şəxsi müraciətlərindən ibarət idi. Onlar artıq başqa qapılardan ümidlərini üzmüş, son ümid yeri kimi İmam Rzaya (ə) üz tutmuşdular. Bu müraciətlər arasında ailəsinin bütün yükünü çiyinlərində daşıyan dul qadınlar, yetim övladlarını böyüdən analar və iş axtaran insanlar da var idi.

Seyyid İbrahim Rəisi sosial şəbəkə səhifələrinə cavabdeh olan məsullara tapşırırmışdı ki, bu müraciətlərin araşdırılması və izlənməsi üçün xüsusi bir sistem yaradılsın. Məqsəd o idi ki, heç bir müraciətin cavabı və ya həlli gecikməsin.

O, bu məktubların hər birini şəxsən diqqətlə nəzərdən keçirir, problemlərin tam həll olunmasına qədər onların icrasını mütəmadi olaraq izləyirdi. Bu, onun ehtiyac sahiblərinə göstərdiyi qayğının və məsuliyyət hissəsinin bariz nümunəsi idi.

Zəvvarların sığınacağı

Müqəddəs Rəzəvi ziyarətgahının (Astan Qüdsi Rəzəvi) məsul şəxsləri ilə keçirilən görüşlərin birində Seyyid İbrahim Rəisi qətiyyətli, hətta sərt bir tərzdə onlara dedi:

"İmam Rzanın (ə) zəvvarlarına xidmət etmək bizim üçün böyük bir şərəfdir. Onun dəyərli zəvvarları ilə heç vaxt kobud davranmayın. Astan Qüdsi Rəzəvinin baş qəyyumu olaraq sizə açıq şəkildə deyirəm: əgər zəvvarlardan hər hansı birinə qarşı hörmətsizlik edilsə, bunu İmam Rzaya (ə) edilmiş hörmətsizlik hesab edərim."

Məhz bu düşüncə ilə o, Astan Qüdsi Rəzəviyə məxsus Zəvvarlar Şəhərciyinin yaradılması üçün bütün imkanlarını səfərbər etdi. Məqsəd, Məşhədə gələn, lakin oteldə qalmağa maddi imkanı olmayan zəvvarlar üçün münasib bir sığınacaq yaratmaq idi.

O, ürəkdən arzulayırdı ki, **heç bir zəvvar Məşhəd şəhərində küçələrdə gecələməyə və ya qalmağa yer tapa bilmədiyi üçün çətinlik çəkməyə məcbur olmasın.**

Bir gün mənə qəzəbli halda zəng etdi və sərt səsle soruşdu:

— "Bəs siz nə iş görürsünüz?"

Onun narahatlığının səbəbini soruşduqda məlum oldu ki, Məşhəddə qalmağa yeri olmayan bir zəvvar haqqında xəbər eşidib. Bu xəbər onu çox sarsıtmışdı. O, heç cür qəbul edə bilmirdi ki, İmam Rzanın (ə) şəhərində bir zəvvar belə sığınacaqsız qalsın.

Məzlumların sığınacağı

Seyyid İbrahim Rəisi Astan Qüdsi Rəzəvinin baş qəyyumu olduğu dövrdə Məşhəd və ətraf bölgələrdə yaşayan **ehtiyac sahiblərinə kömək göstərmək üçün əlində olan bütün imkanları səfərbər edirdi.**

Adətən ona görülən işlər barədə hesabat təqdim olunurdu. Xüsusilə təbii fəlakətlərdən zərər çəkmiş bölgələrə göstərilən yardım haqqında məlumat veriləndə bu məsələyə böyük həssaslıqla yanaşırdı.

Halbuki belə hallarda – zəlzələ və digər təbii fəlakətlər zamanı – zərərçəkənlərə yardım göstərmək əsasən aidiyyəti dövlət qurumlarının və xilasetmə təşkilatlarının vəzifəsi idi.

Lakin Seyyid İbrahim Rəisi insanların əzab və sıxıntısını görəndə heç vaxt laqeyd qalmırdı. İmkani olduğu müddətdə onlara yardım etməyi öz mənəvi borcu hesab edirdi.

Ayrı-seçkiliyə yox!

Seyyid İbrahim Rəisinin **atası** uzun illər Müqəddəs Rəzəvi ziyarətgahında mərsiyə oxumuşdu. O vəfat etdikdən sonra ziyarətgahın yaxınlığında dəfn edildi.

Bir müddət sonra qəbir daşının köhnəliyini gördük və onu yenisi ilə əvəz etməyi qərara aldıq. Yeni qəbir daşı hazırlanmış, üzərinə isə onu qorumaq üçün şüşə örtük qoyulmuşdu.

Bu barədə Seyyid İbrahim Rəisiyə dedim:

— **İcazə verin, qəbir daşını digərlərindən bir qədər fərqli və daha gözəl hazırlayaq. Axı siz bu müqəddəs məkanın baş qəyyumusunuz.**

Lakin o bunu qəbul etmədi və belə buyurdu:

— **Xeyr. Atamın qəbirinin başqalarının qəbirlərindən fərqlənməsini istəmirəm.**

Şəxsi məqsədləri üçün istifadə etməzdi

Seyyid İbrahim Rəisi Tehrandə yaşadığı dövrdə vaxtaşırı bütün ailə üzvlərini evinə dəvət edir, Əhli-beytin (ə) əza məclislərini orada təşkil edirdi.

Lakin Məşhədə köçdükdən sonra evinin kiçik olması səbəbindən qonaqları evində qəbul edə bilmirdi. Buna görə də hər iki-üç aydan bir Məşhədin cənub hissəsində bir zalı bir günlük icarəyə götürür və ailə üzvlərini oraya dəvət edirdi.

Halbuki Astan Qüdsi Rəzəvinin bütün zalları və imkanları onun ixtiyarında idi. Buna baxmayaraq, o, **ziyarətgaha məxsus imkanlardan şəxsi məqsədləri üçün istifadə etməyi heç vaxt qəbul etməzdi**. Bu məsələdə son dərəcə həssas idi və ictimai əmlakdan şəxsi mənafeyi üçün yararlanmağı doğru hesab etmirdi.

Bütün xərclərimi hesablayın

Seyyid İbrahim Rəisi məhkəmə hakimiyyətinin sədri təyin olunduqdan sonra, Astan Qüdsi Rəzəvidəki vəzifəsini təhvil verdiyi gün mənə dedi:

"Bu illər ərzində Astanın mənim üçün çəkdiyi bütün xərcləri hesablayın."

Əvvəlcə onun nəyi nəzərdə tutduğunu başa düşmədim. Sonra izah edərək dedi:

"Səhər yeməyi, nahar, şam yeməyi, istifadəmə verilmiş bütün xidmətlər və digər imkanlar daxil olmaqla, mənim üçün çəkilmiş bütün xərcləri hesablayın. Mən Astanın mənim üçün xərclədiyi hər şeyi ödəmək istəyirəm."

Onun tapşırığına əsasən bütün xərcləri hesabladım və nəticəni ona təqdim etdim. Bu, Seyyid İbrahim Rəisinin **beytülmalə qarşı nə qədər həssas və məsuliyyətli yanaşdığının** daha bir nümunəsi idi.

Xeyriyyə klinikalarının tikintisi

Seyyid İbrahim Rəisinin Astan Qüdsi Rəzəvinin baş qəyyumu kimi fəaliyyətinin üç ili başa çatdıqdan sonra mən bu vəzifəyə təyin olundum.

Onun rəhbərlik etdiyi dövrün maliyyə hesabatlarını nəzərdən keçirərkən gördüm ki, o, bu müddət ərzində **qanuni maaşından bir qəpik belə götürməmişdi.**

Ona dedim:

— **"Bu vəsait sizin qanuni haqqınızdır və sizə ödənilməlidir."**

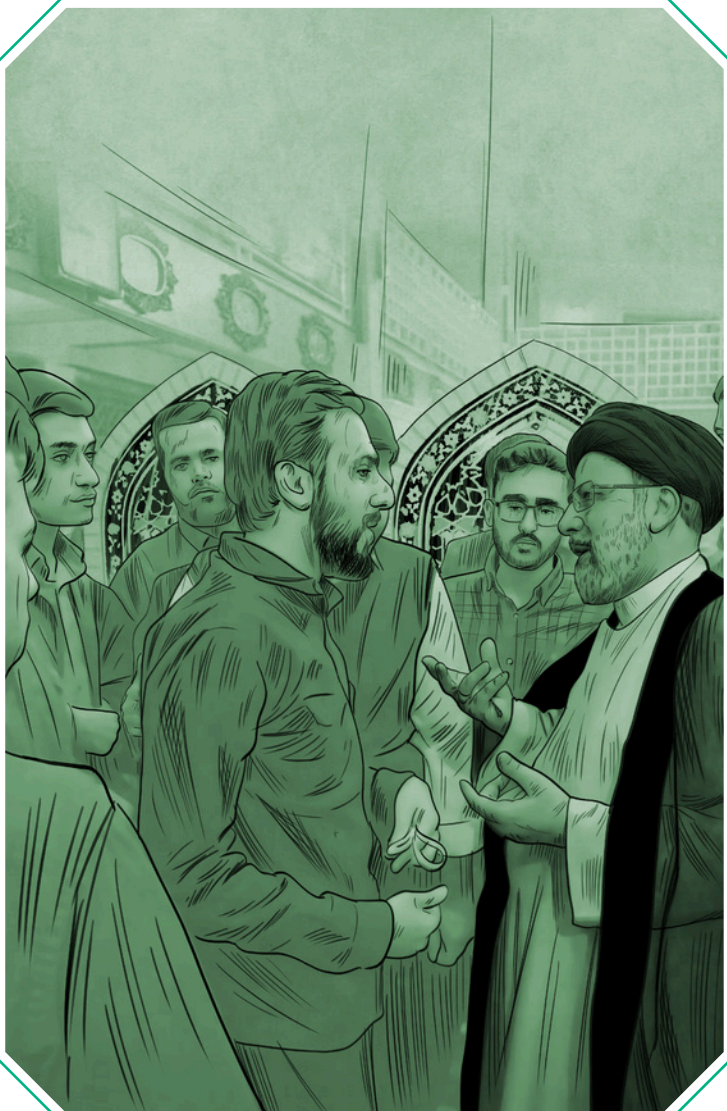
Lakin o, bunu qəbul etmədi.

Sonda mənə belə tapşırıd:

— **"Bu pulu Astan Qüdsi Rəzəviyə məxsus torpaqlarda xeyriyyə klinikalarının tikintisinə sərf edin."**

Biz də onun istəyinə uyğun olaraq həmin vəsaiti digər xeyriyyə yardımları ilə birləşdirdik və **İrəvanın cənub-şərqində yerləşən məhrum bölgələrdə üç xeyriyyə klinikası inşa etdik.**

Tənqidi qəbul edərdi

Jurnalistlərlə keçirilən görüşlərin birində iştirakçılardan biri Seyyid İbrahim Rəisindən söz almaq istədi.

Seyyid Rəisi dedi:

"Mən bura sizi dinləmək üçün gəlmişəm. Əvvəlcə iştirakçılar danışsınlar, sonda isə mən çıxış edəcəyəm."

Sonra həmin şəxs sözə başlayaraq dedi:

— "Əvvəlcədən sərt tənqidlərimə görə sizdən üzr istəyirəm."

Seyyid Rəisi gülümsəyərək cavab verdi:

"Buyurun, rahat danışın. Mən sizi dinləməyə hazıram."

O şəxs on dəqiqədən çox çəkinmədən və böyük səmimiyyətlə çıxış etdi. Seyyid Rəisinin fəaliyyətini tənqid etdi, bəzi məsələlərdə isə olduqca sərt ifadələr işlətdi.

Mən hər an onun bu sözlərə etiraz edəcəyini gözləyirdim.

Yanımda oturan dostlarımdan biri hətta zarafatla dedi:

— "İndi görək cənab Rəisi nə cavab verəcək."

Lakin bütün çıxış boyunca onun simasında narazılıq və ya inciklik ifadəsi görmədim.

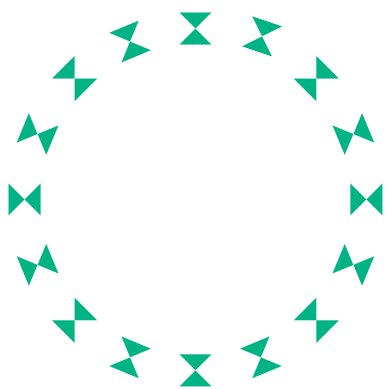
Görüş başa çatdıqdan sonra ona yaxınlaşıb demək istədim:

— "Dediklərim sizə olan sevgi və hörmətimə zidd deyildi.

Bunları yalnız səmimiyyət və xeyirxahlıq naminə söylədim."

Ancaq mən sözə başlamazdan əvvəl o məni qucaqladı, alnımdan öpdü və təşkilatçılara dedi:

"Mən belə açıq və səmimi danışığı sevirəm."

Məhkəmə hakimiyyətinin sədri

Nailiyyətlərinə baxmayaraq təvazökar idi

Seyyid İbrahim Rəisi gənclik illərindən etibarən məhkəmə sistemində müxtəlif məsul vəzifələrdə çalışdığı üçün bu sahədə ən təcrübəli şəxslərdən biri hesab olunurdu.

Hətta ondan əvvəl **Məhkəmə hakimiyyətinin sədri** olmuş bəzi şəxslərin belə bu sahədəki təcrübəsi onunkundan az idi. Buna baxmayaraq, biz heç vaxt onun özünü başqalarından üstün tutduğunu görmədik. O, daim təvazökar davranır, heç kəsə qarşı təkəbbür göstərmirdi və başqalarının fikir və təcrübəsinə hörmətlə yanaşırdı.

Bu təvazökarlıq yalnız bizim müşahidəmiz deyildi. Onu yaxından tanıyan bir çox insan da eyni xüsusiyyəti haqqında danışır.

Vəzifəsi və məqamı yüksəldikcə belə, **Seyyid İbrahim Rəisinin insanlarla davranışı dəyişməz qalırdı**. O, əvvəl necə sadə və səmimi idisə, sonralar da elə həmin sadəliyini və təvazökarlığını qoruyub saxladı.

Məhbusların dostu

Seyyid İbrahim Rəisi **Məhkəmə hakimiyyətinin sədri** təyin olunmazdan əvvəl də məhbusların vəziyyəti ilə yaxından maraqlanırdı. O, onların problemlərinin həlli üçün göstərişlər verir, məhkəmə sisteminin məsul şəxslərindən bu məsələləri diqqətlə izləməyi tələb edirdi.

Bununla yanaşı, məhbusların ailələrini də unutmur, həbs müddətində **onların maddi və sosial problemlərinin həllinə xüsusi diqqət yetirirdi.**

Bir gün bizə xəbər verdilər ki, Seyyid İbrahim Rəisi həbsxanamızı ziyarət edəcək. Həbsxana müdürü mənə dedi:

— **"Hazır ol, onu sən qarşılayacaqsan."**

Onu qarşıladıqdan sonra, o getmək istəyərkən öz-özümə dedim ki, bəlkə oğlumun işi barədə onunla danışım. Lakin tərəddüd edirdim.

O, tərəddüdümü hiss etdi, mehribanlıqla üzümə baxıb dedi:

— **"Buyurun, çəkinmədən danışın."**

Bu sözlər qorxumu aradan qaldırdı və mən problemimi rahatlıqla ona danışdım.

Bundan sonra onun ofisi işimi mütəmadi şəkildə izləməyə başladı və məsələ tam həll olunana qədər nəzarətdə saxladı. Hətta işimə baxan hakim elə düşünmüşdü ki, **mən Seyyid İbrahim Rəisinin yaxın qohumlarından biriyəm.**

Təhqir və tənqid qarşısında sakitliyini qoruyardı

Bir gün onunla birlikdə Tehran bazarının ortasında yerləşən bir məsciddə idik. Məsciddən çıxarkən bir gənc Seyyid İbrahim Rəisiyə yaxınlaşdı və məhkəmələrin birinin çıxardığı hökmə görə insanların gözü qarşısında onu ən ağır sözlərlə təhqir edib sərt şəkildə tənqid etməyə başladı.

Lakin Seyyid Rəisi sanki bu təhqirləri eşitmirmiş kimi tam sakitliklə dedi:

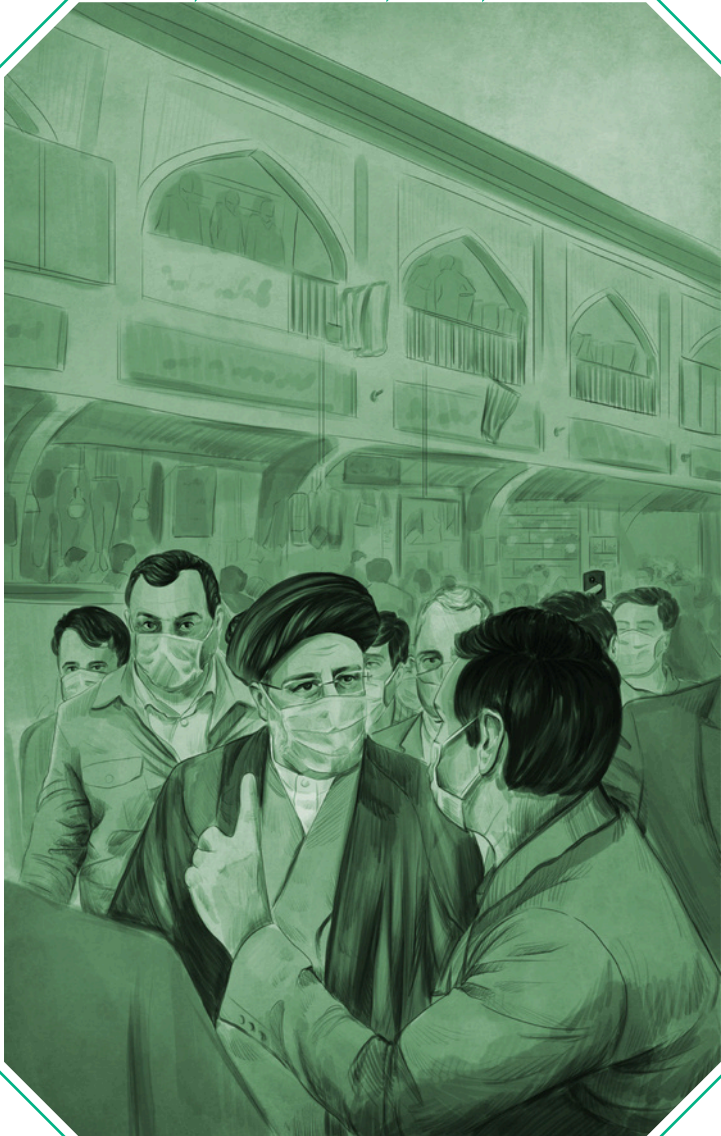
"Mən o məhkəmənin hakimi deyiləm."

Ancaq gənc dayanmadı və təhqirlərini davam etdirdi.

Seyyid Rəisi isə böyük təmkinlə mənə dedi:

"Onunla vaxt təyin edin. Qoy sabah kabinetimə gəlsin ki, məsələni ona ətraflı izah edim."

Bu davranış onun təhqir və tənqid qarşısında belə öz təmkinini itirmədiyini, insanlarla səbir və hörmətlə rəftar etdiyini göstərirdi.

Anasına qulluq edirdi

Müəyyən bir məsələni müzakirə etmək üçün doktor **Seyyid İbrahim Rəisi** ilə görüşüm var idi. Görüşə daxil olanda onun qeyri-adi sakitliyi və gümrahlığı diqqətimi çəkdi.

Soruşdum:

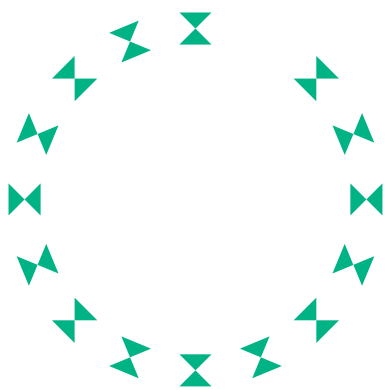
— **"Sizin bu qədər rahat və gümrah olmanız məni təəccübləndirdi. Məgər ananız həqiqətən xəstə deyil?"**

O cavab verdi:

— **"Bəli, xəstədir."**

Həmin günlərdə o, Məhkəmə hakimiyyətinin sədri idi. Buna baxmayaraq, anasının müalicəsi üçün dövlətin xüsusi imkanlarından və ya vəzifəsinin verdiyi imtiyazlardan istifadə etməmişdi.

Anası xəstə olduğu müddətdə şəxsən onun qayğısına qalır, övladlıq borcunu sevgi və məsuliyyətlə yerinə yetirirdi. Bu davranışı onun valideynə ehtiramının və sadə həyat tərzinin gözəl nümunələrindən biri idi.

Cənab Prezident

Çətin günlərin adamı

Seyyid İbrahim Rəisi Məhkəmə hakimiyyətinin sədri vəzifəsinə təyin olunduqdan cəmi iki-üç il sonra məhkəmə sisteminin xalq arasında qazandığı etimad və nüfuz dəfələrlə artmışdı. Bu etimadın formalaşmasında onun şəxsiyyəti mühüm rol oynayırdı. Eyni zamanda, rəhbərlik etdiyi qurumu yüksək səriştə və bacarıqla idarə edirdi.

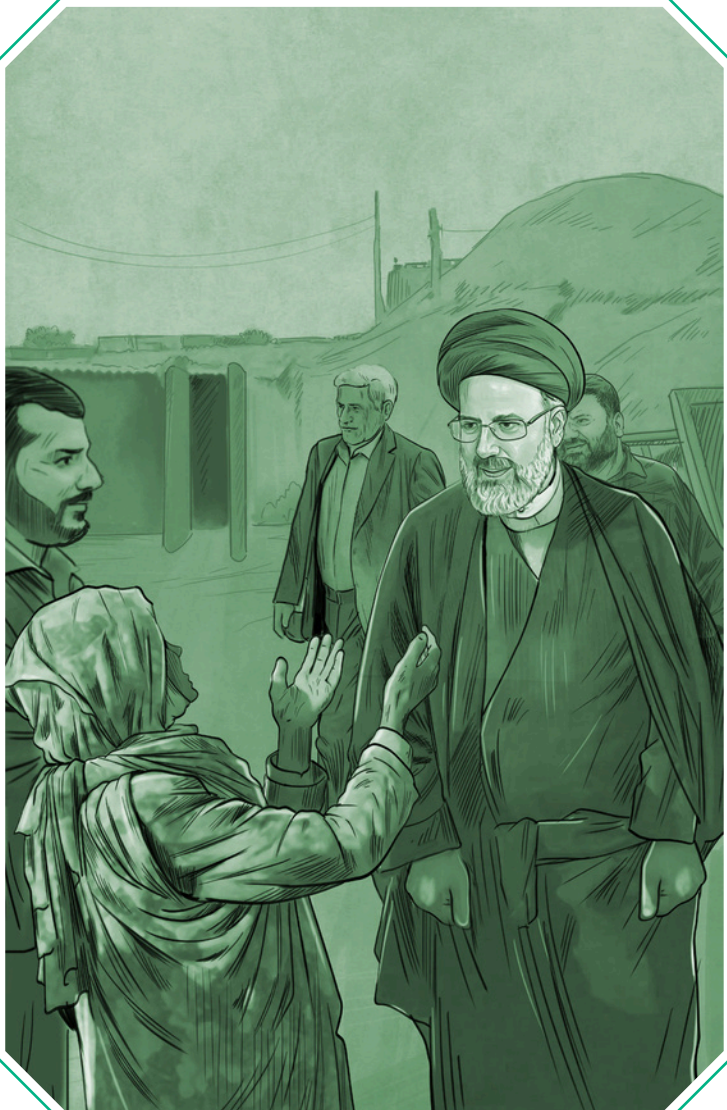
Prezident seçkiləri yaxınlaşdıqda bir çoxları deyirdi ki, ölkənin məhz onun kimi bacarıqlı və qətiyyətli bir rəhbərə ehtiyacı var. Xüsusilə də koronavirus pandemiyası və müxtəlif idarəçilik problemləri səbəbindən insanların hökumətə olan məmnuniyyəti xeyli azalmış, növbəti prezidenti son dərəcə çətin və məsuliyyətli bir vəzifə gözləyirdi.

Onun prezidentliyə namizəd olacağı məsələsi gündəmə gələndə yaxın dostlarından bəziləri bir araya gələrək ondan Məhkəmə hakimiyyətinin sədri vəzifəsində qalmasını xahiş etdilər. Onlar ölkənin ağır iqtisadi vəziyyətini və idarəçiliyin nə qədər çətin olduğunu izah edərək, müxtəlif yollarla onu prezident seçkilərində namizəd olmaq fikrindən daşındırmağa çalışdılar.

Lakin Seyyid İbrahim Rəisi belə cavab verdi:

"Mən ölkənin idarə olunmasının vəziyyətini aydın görürəm və sizin danışdığınız bütün problemlərdən xəbərdaram. Amma mən bu meydana üzərimdə hiss etdiyim vəzifə borcuna görə gəlmişəm. Bu yol fədakarlıq yoludur. Bu gün Məhkəmə hakimiyyətinin sədri kimi tələb edən mövqedəyəm, amma prezident olsam, xalq qarşısında cavabdeh olacağam. Həqiqət budur ki, biz bu meydanın əsgərləriyik və öz vəzifəmizi yerinə yetirməliyik. Niyə daha rahat bir vəzifədə qalmağa üstünlük verim? Əgər daha ağır bir məsuliyyəti qəbul etmək bizim borcumuzdursa, buna hazır olmalıyıq."

Prezidentliyə namizədlik

Son bir neçə ay ərzində müxtəlif ictimai qruplar, təbəqələr və müxtəlif peşə sahibləri məni prezident seçkilərində namizəd olmağa dəvət edirdilər.

Bunun əksinə olaraq, bəzi xeyirxah və xoşniyyətli insanlar isə müxtəlif səbəblərlə məndən bu çağırışları qəbul etməməyimi xahiş edirdilər.

Lakin xalqın bu kiçik xidmətçisinə göstərdiyi sevgi və etimad ümumxalq tələbinə çevrilmişdi. Mən də bu ümumi iradəyə hörmətlə yanaşaraq, uzun müddət müqavimət göstərməyimi baxmayaraq, nəhayət böyük xalqımızın istəyinə cavab verməyi və İran **İslam Respublikasının prezidenti** vəzifəsinə namizəd olmağı qərara aldım.

Oruc halda debat

Seçki debatları zamanı rəqibləri onu dəfələrlə hədəfə alırdılar. Lakin Seyyid İbrahim Rəisi həmişə əxlaq çərçivəsini qorumağa çalışır, onlara qarşı haqsız və nalayiq davranışdan çəkinirdi.

O, rəqiblərinin şəxsiyyətini deyil, yalnız fəaliyyət və idarəçiliklərini tənqid etməklə kifayətlənirdi.

Debatlar zamanı davranışına və danışığına daha çox nəzarət edə bilmək üçün debatların keçirildiyi günlərdə oruc tuturdu. O inanırdı ki, oruc tutan insan bütün davranış və sözlərində Allahın razılığını qazanmağa daha çox diqqət yetirir.

Debatlar yayın ən isti günlərində və adətən günün son saatlarında keçirilirdi. Həmin vaxtlarda oruc tutan insan aclıq və susuzluğun ən ağır anlarını yaşayırdı. Buna baxmayaraq, **Seyyid İbrahim Rəisi siyasi davranışına və sözlərinə daha diqqətli olmaq üçün debatlara həmişə oruc halda qatılırdı.**

Təhqirə təmkinlə cavab

Seçki kampaniyası dövründə bəzi rəqibləri onu müxtəlif ittihamlarla hədəfə alırdılar. Halbuki Seyyid İbrahim Rəisi həm universitetdə **doktorluq dərəcəsinə**, həm də hövzənin **ictihad** şəhadətnaməsinə sahib idi.

Buna baxmayaraq, milyonlarla insanın izlədiyi canlı televiziya debatlarının birində rəqiblərindən biri istehza ilə dedi:

"İbtidai məktəb diplomu ilə heç kim prezident ola bilməz."

Bu ittiham sonralar da uzun müddət təkrarlanmağa davam etdi və onun əleyhdarları eyni ifadələri yenidən səsləndirdilər.

Lakin **Seyyid İbrahim Rəisinin** bu ittihama reaksiyası diqqətçəkən idi. Debat başa çatdıqdan sonra o, həmin şəxsə qarşı nə təhqirə əl atdı, nə də kin saxladı. Əksinə, onunla hörmət və nəzakətlə davranmağa davam etdi və şəxsi hücumlara eyni üslubla cavab vermədi.

Seyyid İbrahim Rəisinin prezident seçkilərində namizədliyi ilə bağlı bəyanatı

Seyyid İbrahim Rəisi prezidentliyə namizədliyini elan edərkən belə dedi:

"Bu gün sizin qarşınızda böyük İran xalqının bir övladı və İslam İnqilabının kiçik bir əsgəri kimi dayanmışam. Uca Allahın köməyi, İmam Mehдинin (ə.f) inayəti və pak şəhidlərin ruhlarının bərəkəti ilə ölkənin icraedici idarəçiliyində dönüş yaratmaq, yoxsulluq, korrupsiya, insanların alçaldılması və ayrı-seçkiliyə qarşı qətiyyətli mübarizə aparmaq üçün müstəqil şəkildə bu meydana gəlmişəm. Bütün namizədlərə, siyasi cərəyanlara və qruplara hörmət bəsləyirəm və özümü yalnız Uca Allahın müqəddəs dərgahı və İran xalqı qarşısında məsul hesab edirəm."

Daha sonra belə dua etdi:

"İlahi! Sən yaxşı bilirsən ki, mən heç vaxt vəzifə və ya hakimiyyət dalınca getməmişəm. Bu mərhələdə də öz istəyimə və şəxsi mənafeyimə görə deyil, xalqın, elm və düşüncə adamlarının çağırışına cavab vermək, cəmiyyətin mənafeyini təmin etmək, insanların çətinliklərini azaltmaq və onların qəlbində ümid yaratmaq üçün bu meydana daxil olmuşam. Bu yolda Səndən kömək diləyirəm. İnşallah, Sənin iznin, yardımın və kərəminlə, həmçinin Sənin övlialarının inayəti sayəsində bu zəhmətkeş, qədərbilən və dəyərbilən xalqa layiqli bir xidmətçi olum."

Xalqdan üzr istə

Seyyid İbrahim Rəisini qəzəbləndirib onun məntiqini və nəzakətini pozmaq demək olar ki, mümkün deyildi. Nə baş verməsindən asılı olmayaraq, o həmişə sakitliyini qorumağa və məsələləri məntiqlə həll etməyə çalışırdı.

Biz onun qəzəbləndiyini yalnız insanların problemlərinin məsul şəxslərin səhlənkarlığı ucbatından həll olunmadığı hallarda görürdük.

Bir müddət ölkədə virus xəstəlikləri yayılmışdı və antibiotiklər, venadaxili məhlullar kimi bəzi dərmanlar tapılmırdı. Həmin vaxt mən hökumətin sözcüsü idim.

Nazirlər Kabinetinin iclaslarının birində bu problemləri müzakirə edərkən Seyyid İbrahim Rəisi çox narahat oldu və məsul şəxslərə sərt iradlarını bildirdi.

O, aidiyyəti qurumların rəhbərlərinə dedi:

"Xalqdan mümkün qədər tez üzr istəyin."

Sonra əlavə etdi ki, insanların qarşısında məsuliyyət daşıyan hər bir şəxs öz səhvini etiraf etməli, xalqdan üzr istəməli və problemi aradan qaldırmaq üçün dərhal tədbir görməlidir. Bu, onun xalq qarşısında məsuliyyət hissəsinin və hesabatlı idarəçilik anlayışının bariz nümunəsi idi.

Şəhidlər bizim nümayəndələrimizdir

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş Assambleyasının iclasında iştirak etmək üçün Nyu-Yorka gedirdik. Təyyarədə İranın tarixi, mədəniyyəti və görkəmli şəxsiyyətlərini əks etdirən sənədli filmlərə baxırdıq. Bir anda gördüm ki, Seyyid İbrahim Rəisi kövrəlib göz yaşlarını saxlaya bilmir.

Ondan soruşdum:

— "Nə üçün ağlayırsınız?"

Cavab verdi:

"Şəhid Hacı Qasim Süleymani..."

Sonra əlavə etdi:

"Əslində ölkəmizi dünyada təmsil edənlər şəhidlərdir. Onlar bu xalqın həqiqi nümayəndələridir. Mən kiməm ki?"

Bu sözlər onun şəhidlərə olan dərin ehtiramını və özünü xalqın xidmətçisi hesab etdiyini göstərirdi.

Məğrur addımlarla yürüyüş

İran İslam Respublikasının əleyhdarları onun Birləşmiş Millətlər Təşkilatındakı ilk iştirakını gözdən salmaq üçün plan hazırlamışdılar. Onlar Nyu-Yorkda qaldığı otelin qarşısında toplaşmağa çağırış etmiş və İslam Respublikasına qarşı şüarlar səsləndirməyi planlaşdırmışdılar.

Seyyid İbrahim Rəisi BMT Baş Assambleyasında çıxış edərək şəhid **Hacı Qasim Süleymanini** ehtiramla yad etdi və İran xalqının mövqeyini qətiyyətlə müdafiə etdi.

Çıxışı başa çatdıqdan sonra, İran düşmənlərinin planından xəbərdar olmasına baxmayaraq, cəsarətli bir qərar verdi. O, avtomobildən istifadə etmək əvəzinə, BMT binasından otelinə qədər piyada getməyi seçdi. Bu addımı ilə əleyhdarlarının bütün planlarını puç etdi.

Sonradan bu qərarı haqqında belə dedi:

"Qoy bütün dünya görsün ki, bu insanlar bizim dedikləri kimi xalqın nümayəndələri deyillər. Onların İran xalqı arasında heç bir dayağı yoxdur. Düşmənlərimizin göstərməyə çalışdığı mənzərə həqiqəti əks etdirmir."

Bu addım onun cəsarətini, özünəinamını və xalqına olan etimadını nümayiş etdirirdi.

BMT-də ABŞ-ı ifşa etdi

BMT Baş Assambleyasının 77-ci sessiyasında

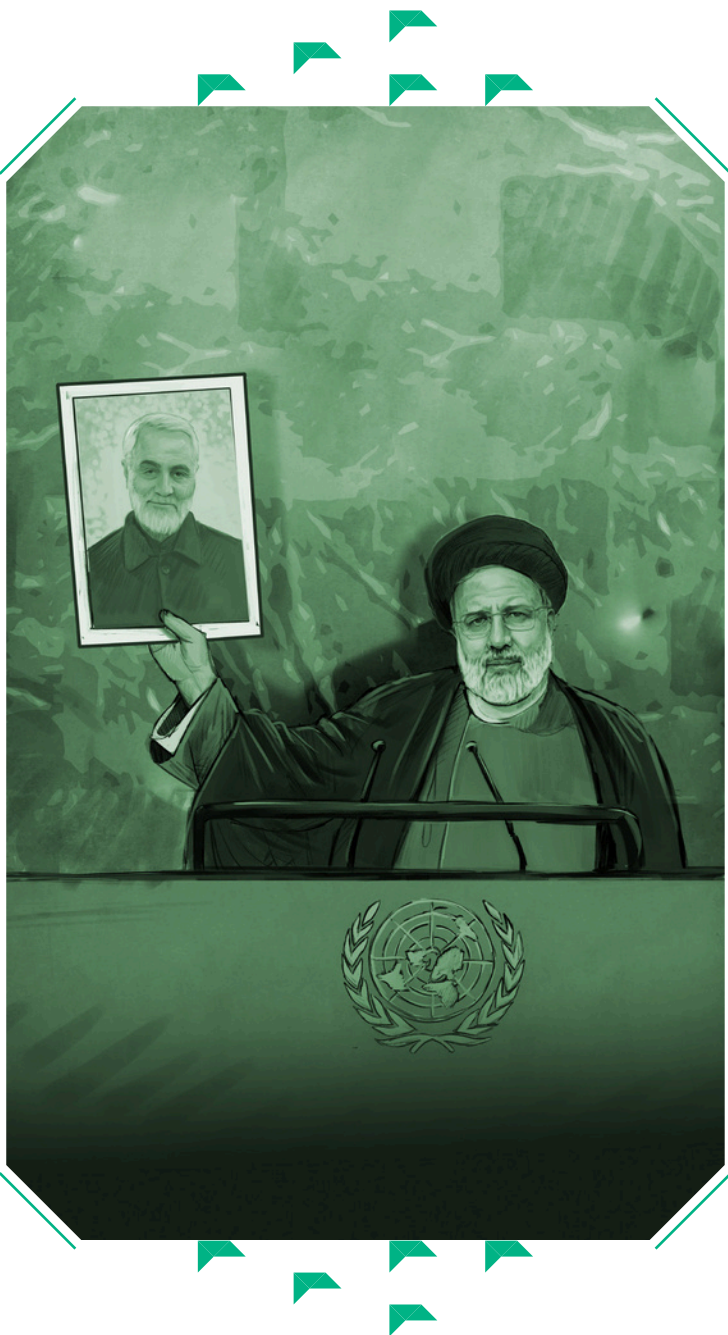
Seyyid İbrahim Rəisi çıxış edərək dedi:

"ABŞ-ın keçmiş prezidenti açıq şəkildə etiraf etdi ki, İŞİD terror təşkilatını onların ölkəsi yaradıb. Hansı ABŞ hökumətinin bunu etdiyi arasında fərq yoxdur; bu terror təşkilatının yaranmasına görə məsuliyyət ABŞ-ın üzərindədir.

Lakin bu fitnəni və təhlükəli planı məğlub edən İran İslam Respublikası oldu. Terrorizmə qarşı mübarizənin əsas sərkərdəsi və qəhrəmanı şəhid general Hacı Qasim Süleymani idi. O, təkcə region xalqlarını deyil, bütün bəşəriyyəti terror təhlükəsindən qorumaq uğrunda mübarizə apardı.

ABŞ-ın keçmiş prezidenti öz etirafı ilə bu cinayəti tarixə yazdı və onun məsuliyyətini üzərinə götürdü."

Elm xalqın xidmətində

Prezidentliyi dövründə Seyyid İbrahim Rəisi universitet tələbələri və elmi elitanın nümayəndələri ilə dəfələrlə görüşlər keçirirdi. Mən də Tehran Universitetinin müəllimi kimi həmin görüşlərin bir neçəsində iştirak etmişdim.

Adətən bu görüşlər iki-üç saat, bəzən isə daha uzun davam edirdi. O, iştirakçıların fikirlərini böyük səbir və diqqətlə dinləyir, həminin sərbəst şəkildə öz sözünü deməsinə şərait yaradırdı. Sonda isə qısa, lakin məzmunlu cavabları ilə qaldırılan məsələlərə münasibət bildirirdi.

Bu görüşlərdə onun ən çox vurğuladığı fikir belə idi:

"Elm xalqın xidmətində olmalıdır."

O hesab edirdi ki, universitetlərdə və elmi mərkəzlərdə aparılan tədqiqatlar insanların real problemlərinin həllinə yönəlməlidir. Buna görə də alimlər, müəllimlər və tələbələrle daim dialoq qurur, onların təklif və ideyalarını diqqətlə dinləyirdi.

Bu səmimi yanaşma nəticəsində universitet ictimaiyyəti hiss edirdi ki, ölkə Prezidenti onların yanındadır, onların fikirlərinə dəyər verir və ölkənin problemlərinin həllində elmi potensialdan istifadə etməyə çalışır.

Rəsmi istirahət günləri

Həmin dövrdə mən vitse-prezident idim. Hesabat təqdim etmək üçün ondan görüş istədim və görüş cümə günü saat 09:00-a təyin olundu.

Səhər onu görəndə dedi:

"Dünən Qum şəhərinə getmişdim və səhər namazından sonra Tehrana qayıtdım."

Həmin gün həm cümə günü, həm Novruz tətili, həm də mübarək Ramazan ayı idi. Belə günlərdə insanların adətən istirahət etməsi təbii sayılır. Lakin **Seyyid İbrahim Rəisi** bu günlərin heç birini işdən geri qalmaq üçün bəhanə etmirdi.

Qum vilayətinə son səfərində onu müşayiət edən heyət üzvlərindən biri həmin səfəri belə xatırlayır:

"Qumda iki gün davam edən intensiv proqramlardan sonra yorğunluq artıq üzündən hiss olunurdu. Boynundakı ağrılar da artmışdı. Ona dedim: "Ağa, heç olmasa sağlamlığınız üçün bir az dincəlin." Amma sanki bizim bu tövsiyələrimizi eşitmirdi. Xalqın işini hər şeydən üstün tutur və xidmətini bir an belə dayandırmaq istəmirdi."

Qohumlarla əlaqəni kəsməzdi

Seyyid İbrahim Rəisi ailəsi ilə razılaşmışdı ki, hər ayın ilk günü evlərində Əhli-beytin (ə) əzası münasibətilə məclis təşkil edilsin. Bu ənənəni davam etdirməsinin əsas səbəblərindən biri qohumlarla əlaqəni qorumaq və onları ziyarət etməyi ləqeyd qoymamaq idi.

Bu aylıq məclis heç vaxt ləğv edilmirdi. Bəzən özü səfərdə olur və ya vacib işlərinə görə iştirak edə bilmirdi. Lakin ailə üzvləri onun tapşırığına uyğun olaraq məclisi həmişə əvvəlki qaydada keçirirdilər.

Bəziləri ondan belə məclislərin keçirilməsinə niyə bu qədər əhəmiyyət verdiyini soruşanda deyirdi:

"Ən azı ayda bir dəfə bütün ailə üzvlərini bir araya toplayırıq. Bu, qohumluq əlaqələrinin möhkəmlənməsi üçün kifayətdir."

Bu görüşlər təkcə əza məclisi deyil, həm də ailə üzvlərinin səmimi söhbət etdiyi bir məkan idi. O, zarafat və mehribanlıq dolu bir mühit yaradır, ailənin vəziyyəti ilə maraqlanırdı.

Sonralar bu aylıq məclislər gənclər üçün də bir fürsətə çevrildi. Onlar ölkənin siyasi, ictimai və beynəlxalq məsələləri barədə suallarını ona ünvanlayırdılar. Seyyid İbrahim Rəisi isə böyük səbir, məlumatlılıq və təmkinlə onların suallarını cavablandırır, ölkədə və dünyada baş verən hadisələri izah edirdi.

Allah üçün, xalq üçün

Seyyid İbrahim Rəisinin həyatı gecə-gündüz xidmətlə keçirdi. O, bütün fəaliyyətini Allaha yaxınlaşmaq vasitəsi hesab edir, insanların xidmətini ibadətin bir hissəsi sayırdı.

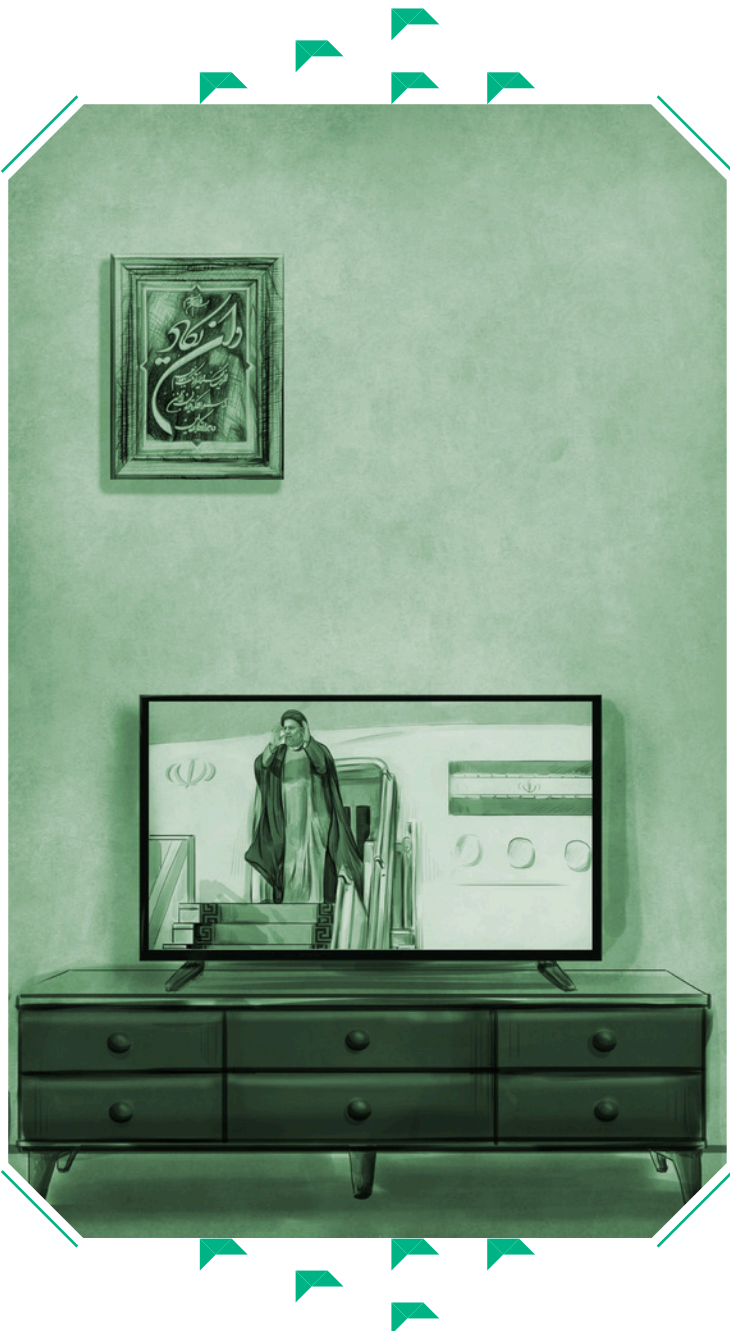
Vilayətlərə etdiyi səfərlərdən qayıtdıqdan sonra, uzun və yorucu icaslara, sıx proqramlara baxmayaraq, **gecə namazını heç vaxt tərk etməzdi**. Bəzən o qədər yorğun olurdu ki, adi işləri görməyə belə təqəti qalmırdı. Lakin bu hal belə onu gecə ibadətindən saxlamırdı.

Onunla səfərlərdə iştirak edənlərdən biri belə danışır:

"Elə gecələr olurdu ki, həddindən artıq yorğun olduğumuz üçün sübh namazına oyanmaq məqsədilə zəngli saatı belə qura bilmirdik. Buna görə Prezident Mühafizə Xidmətinin əməkdaşlarından bizi oyatmalarını xahiş edirdik. Amma yaxşı bilirdik ki, Seyyid İbrahim Rəisi sübh azanından təxminən bir saat əvvəl özü oyanacaq, gecə namazını qılacaq və gecə ibadəti ilə məşğul olacaq."

Onun üçün xalqa xidmət Allah rızasına aparan bir yol idi. Buna görə də həm insanlara xidmət etməyi, həm də ibadət və mənəvi həyatını heç vaxt bir-birindən ayırmırdı.

Yorğunluq bilməyən rəhbər

Vilayətlərə etdiyi təftiş səfərlərinin birində Qum şəhərində gün ərzində bütün proqramlarını başa vurduqdan sonra insanlar onun ətrafına toplaşdılar. O, təxminən iki saat ərzində onların sözlərini, problemlərini və müraciətlərini səbrlə dinlədi.

Bu görüş başa çatan kimi dərhal İlam şəhərinə – Qumdan təxminən **600 kilometr** uzaqda yerləşən növbəti proqramına yollandı.

Elə bil ki, əvvəlki gecəni səhərə qədər insanlarla söhbət edərək keçirməmişdi. Yorğunluq onun əzmkarlığını zərrə qədər də azaltmırdı.

Biz isə onun bu qədər fasiləsiz çalışmasını gördükcə sağlamlığı üçün narahat olurduq. O isə bütün gücünü xalqın problemlərini dinləməyə və onlara xidmət etməyə sərf edirdi.

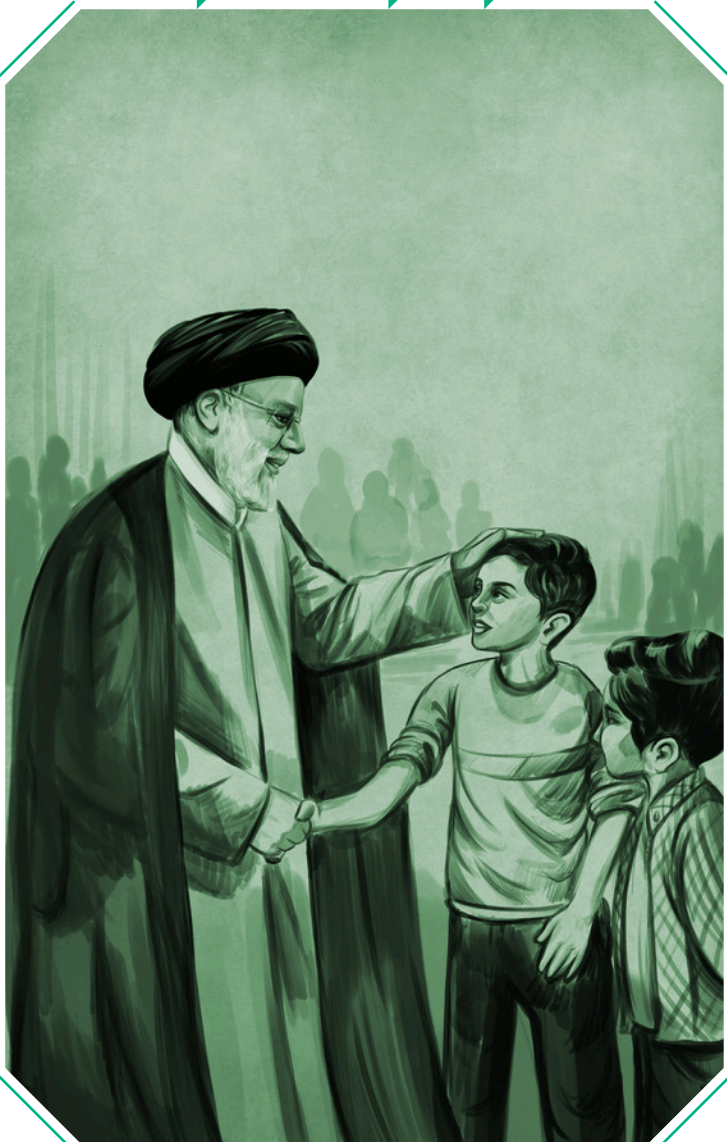
Ölkə rəhbəri xalqın xidmətində

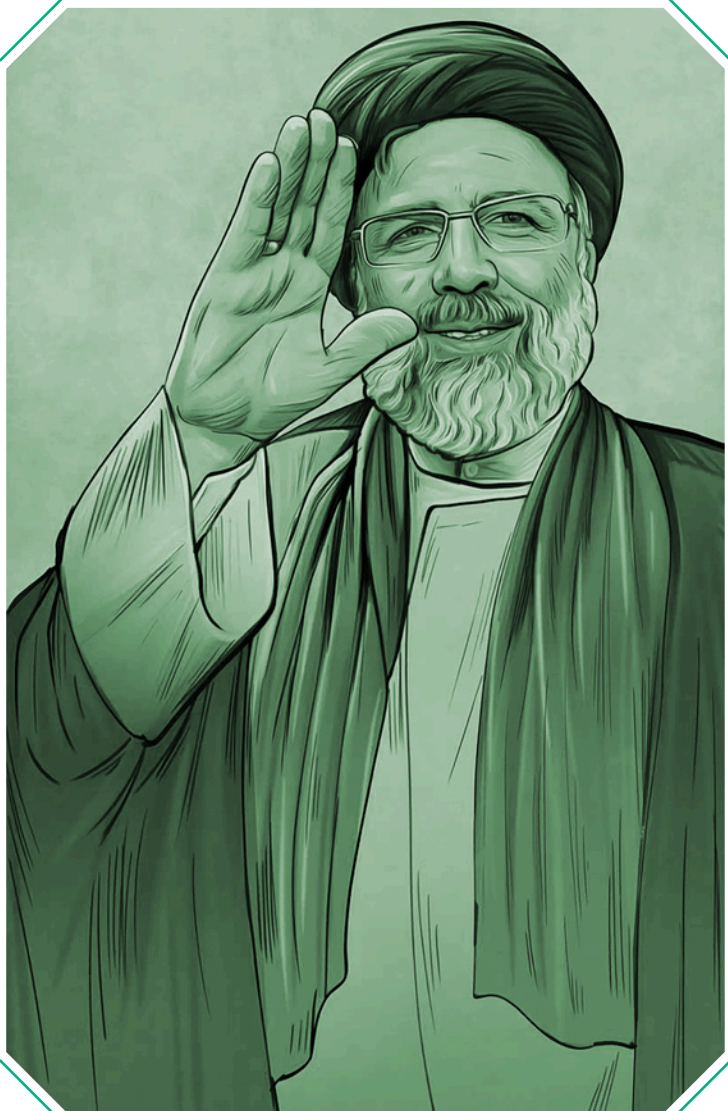

Prezidentliyi dövründə Seyyid İbrahim Rəisi bütün ölkəni qarış-qarış gəzərək xalqın problemləri ilə yaxından maraqlanırdı.

İran Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi, general **Məhəmməd Baqiri**, ölkənin cənubundakı isti və rütubətli **Cask** şəhərinə edilən səfərlərdən birini belə xatırlayır:

"Prezidentin o ağır hava şəraitində göstərdiyi yorulmaz fəaliyyət məni heyrləndirmişdi. Havanın temperaturu 45 dərəcəni keçirdi və dözülməz dərəcədə isti idi. Mən onunla birlikdə Cask şəhərindəki məsciddə keçirilən uzun proqramda iştirak edirdim. Proqram çox sıx idi və şiddətli istilik bir neçə gün məni halsız qoydu. Lakin proqram başa çatdıqdan sonra belə, cənab Rəisi yorğunluq göstərmədən xalqın arasına getdi, onların problemlərini dinlədi, uşaqlarla səmimi söhbət etdi və hamı ilə görüşməyə vaxt ayırdı. O, sanki bütün gücünü xalqa xidmət etməkdən alırdı."

Heç vaxt simasından təbəssüm əskik olmazdı

Prezidentliyi dövründə Seyyid İbrahim Rəisi bütün ölkəni qarış-qarış gəzərək xalqın problemləri ilə yaxından maraqlanırdı.

İran Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi, general **Məhəmməd Baqiri**, ölkənin cənubundakı isti və rütubətli **Cask** şəhərinə edilən səfərlərdən birini belə xatırlayır:

"Prezidentin o ağır hava şəraitində göstərdiyi yorulmaz fəaliyyət məni heyrləndirmişdi. Havanın temperaturu 45 dərəcəni keçirdi və dözülməz dərəcədə isti idi. Mən onunla birlikdə Cask şəhərindəki məsciddə keçirilən uzun proqramda iştirak edirdim. Proqram çox sıx idi və şiddətli istilik bir neçə gün məni halsız qoydu. Lakin proqram başa çatdıqdan sonra belə, cənab Rəisi yorğunluq göstərmədən xalqın arasına getdi, onların problemlərini dinlədi, uşaqlarla səmimi söhbət etdi və hamı ilə görüşməyə vaxt ayırdı. O, sanki bütün gücünü xalqa xidmət etməkdən alırdı."

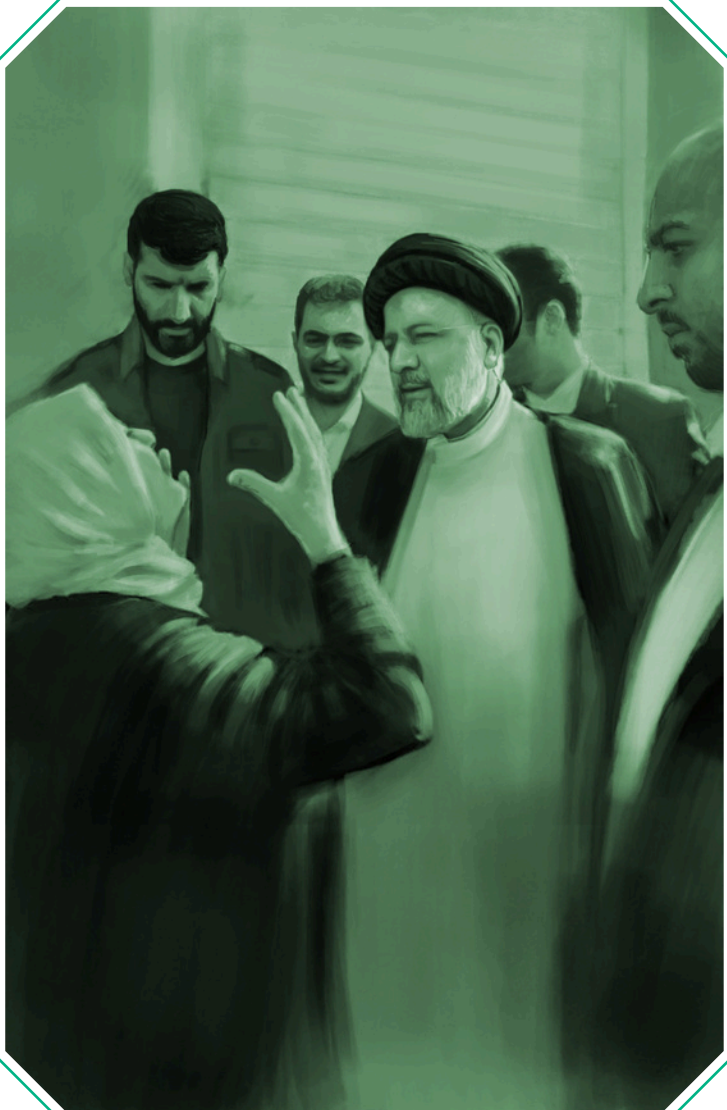
Kənd əhalisi ilə görüş

Bu, cənab prezidentin İsfahan vilayətinə etdiyi ikinci səfər idi. Biz ondan əvvəl günlərinin çoxunu keçirdiyi kəndlərdən birinə çatdıq. İnsanların arasında diqqətimi yaşlı bir qadın çəkdi. Həyatın sərtliyi onun üzündə və əllərində öz izlərini qoymuşdu. Əyilmiş beli və qırıqlı əlləri uzun illər ağır zəhmət və əkinçiliklə keçən həyatının hekayəsini danışdı.

O, sakit səsle dua zikrlərini və Quran ayələrini pıçıldayırdı. İzdihamın önündə dayanmağa çox çalışırdı. Mən ona yaxınlaşdım və dedim: **“Narahat olmayın, hacı xanım! Prezident gələndə sizi onun yanına aparacağıq ki, onu görə biləsiniz.”**

Bu yaşlı qadının qəlbində İmam Xomeyni və İmam Xameneiyə olan sevgi və bağlılığın izləri görünürdü. Prezident gəldikdə, o, mühafizəçilərin arasından keçərək ona çatdı. Onunla görüşdüyü an isə illərlə gözlədiyi unudulmaz bir ana çevrildi.

Kəndlilər arasında

Biz Sistan və Bəlucistan vilayətindəki yoxsul və məhrum bölgələrdən birinə getdik. Cənab Rəisi bu kənarda qalmış bölgənin sakinlərindən onların problemləri barədə soruşdu. Daha sonra həmin sakinlərdən birinin daxmasına daxil oldu.

Bəluc ailəsi heç vaxt təsəvvür etməzdi ki, bir gün **ölkənin ən yüksək vəzifəli şəxsi onların evinə gələcək, atalarının yanında oturacaq və onların problemlərini öz dillərindən dinləyəcək.**

O, orada olan məsul şəxsləri çağırdı və bölgədəki daxmalarda yaşayan insanların vəziyyətinin yaxşılaşdırılması barədə göstəriş verdi. Həmçinin bu daxmaların müəyyən olunmuş müddət ərzində evlərə çevrilməsini tapşırırdı və aidiyyəti məsul şəxsə bu işin yerinə yetirilməsini tələb etdi.

Uzaq kənddə sel fəlakəti

Mən bir müxbir kimi kənddən-kəndə gəzirdim, insanların arzularını, çətinliklərini və həyat hekayələrini dinləyirdim. Onların görmədiyi həqiqətlərin üzə çıxmasını istəyirdim.

Uzaq bir kənddə yaşlı bir qadını gördüm, ona əl yellədim və maşından salam verdim. Ertəsi gün həmin kənddə insanlar yardım bağlamalarını hazırlayırdılar. Mən bilmirdim ki, Prezident Rəisinin yardım işləri üzrə qərargahı məhz bura gələcək.

Birdən bölgənin bir hissəsində Prezidentin səfər edəcəyi xəbəri yayıldı. Mən həmin ərazidə Prezidentin hansı kəndi ziyarət edəcəyini öyrənməyə çalışdım.

İki saat sonra Prezident bölgəyə gəldi ki, sel nəticəsində yaranmış vəziyyətə nəzarət etsin. O, uzaqda yerləşdiyi üçün heç kimin onlara kömək etməyə gələcəyini gözləməyən kənd sakinləri ilə görüşdü və onları sevindirdi.

Onlar dedilər:

«Heç vaxt təsəvvür etməzdik ki, Prezident bir gün bura gələcək!»

Kənd sakinlərindən biri irəli çıxaraq cənab Rəisiyə dedi:

«Cənab Rəisi, mən sizin ən güclü müxaliflərinizdən biri idim, amma sizin bu səfəriniz kəndə baxışımı dəyişdi.»

Daha sonra kənd sakinləri və qonşular bir yerə toplaşaraq Prezidentin ziyarəti haqqında danışmağa başladılar.

Mən xəbər agentliyinin ofisinə zəng etdim və Prezidentin gəlişinin rəsmi şəkildə elan edilməməsinə etirazımı bildirdim. Cavab belə oldu:

«Prezidentin ofisi istəmirdi ki, bu səfər bir reklam nümayişinə çevrilsin.»

Vətən üçün

Prezidentlə keçirdiyim xüsusi görüşdə ona dedim:

«Əgər siz bu işi həyata keçirsəniz, böyük bir möcüzə baş verəcək və insanlar bunu çox yüksək qiymətləndirəcəklər.»

O, sözümü kəsərək etiraz etdi və dedi:

«Xahiş edirəm, bu sözləri bir daha təkrarlamayın. Biz bunu başqa bir məqsəd üçün etmirik. Biz bunu ölkənin xeyri üçün edirik, hökumətimizin xeyri üçün deyil!»

Xalqa xidmətə tam sadıq idi

Cənab Rəisinin səfərləri çox sıx proqramla keçirilirdi. Səfərin səkkizinci günü o, Rusiyadan qayıdırdı və həmin günün axşamı Əlborz vilayətinə getməsi planlaşdırılmışdı. O, vaxtı hesabladı və başa düşdü ki, əgər özü və müşayiətçiləri hava limanından əvvəl Prezident Administrasiyasına gedib bir qədər dincəlsələr, sonra isə Əlborz vilayətinə yollansalar, xeyli vaxt itiriləcək.

Buna görə də qərar verdi ki, hava limanından birbaşa Əlborz vilayətinə getsin. Orada qısa bir istirahətdən sonra dərhal yoxlama və işgüzar səfərinə başlasın.

Prezident Administrasiyasının əməkdaşları onun xalqa xidmət naminə göstərdiyi bu qədər səy və çalışqanlığa heyran qalmışdılar.

Cənab Rəisi hətta belə hallarda da xərclərin az olmasına və başqalarına mümkün qədər az əziyyət verilməsinə xüsusi diqqət yetirirdi.

Sonsuz səylər

Mən bir proqram aparırdım və proqramın sonunda bir qrup gəncin təltif olunması nəzərdə tutulmuşdu. Təltif və qonaqların qarşılanması mərasimi boyunca iştirak edən məsul şəxslər ayaq üstə dayanmalı idilər.

Prezidentin mühafizə qrupundan bir neçə nəfər mənə yaxınlaşıb dedi:

«Adları daha tez oxuyun və proqramı qısa zamanda yekunlaşdırın.»

Əvvəlcə elə düşündüm ki, həmişə olduğu kimi sadəcə proqramın tez bitməsinə istəyirlər. Lakin onlar dedilər:

«Cənab Rəisi bura birbaşa iynəsini (serumunu) vurduqdan sonra gəlib. Bu proqramdan sonra isə onu daha üç iclas gözləyir.»

Mən yenidən ona baxdım. Üzündə yorğunluq və halsızlıq açıq-aydın hiss olunurdu. Buna görə də proqramı mümkün qədər tez başa çatdırdım.

Xoşbəxt əsgərlər

Cənab Rəisi hər kəsə hörmət göstərirdi. Ancaq onun qarşılanması və ya yola salınması üçün rəsmi mərasimlərin təşkil edilməsini xoşlamırdı.

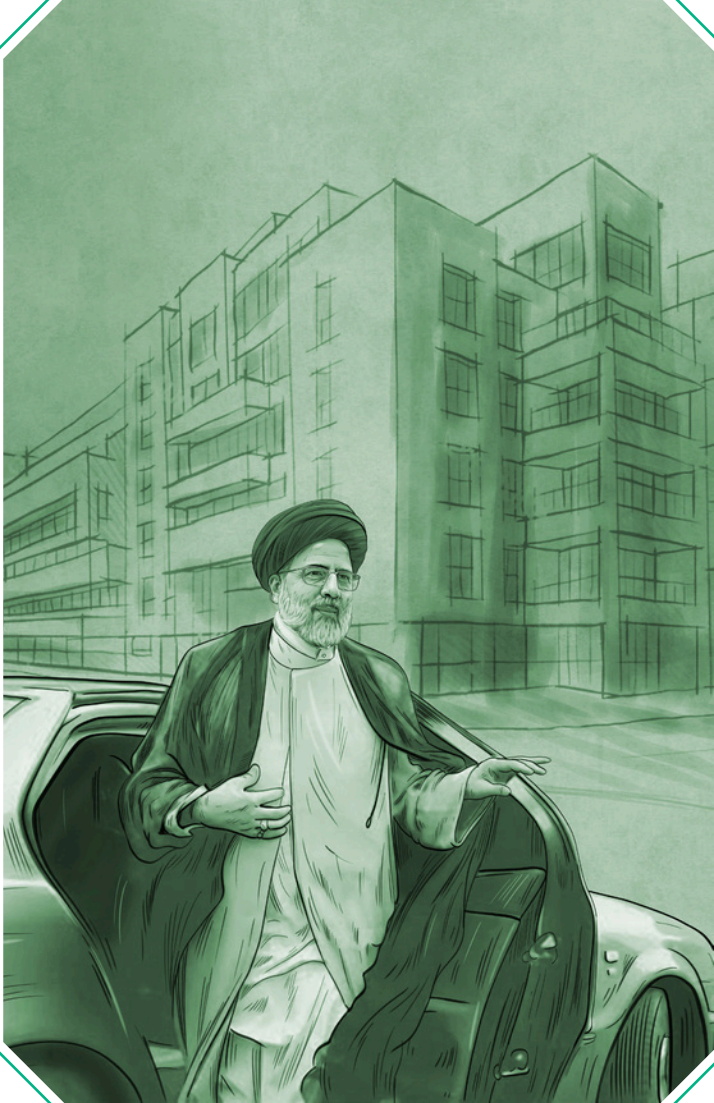
O deyirdi:

«Mən razı deyiləm ki, gənc əsgərlər mənim üçün işlərini dayandırsınlar, saatlarla istidə və ya soyuqda ayaq üstə dayansınlar.»

Yalnız çox israr edildikdə **Şərəf Qarovulunun** mərasiminə razılıq verirdi.

Mərasim başa çatdıqdan sonra isə Şərəf Qarovulunun komandiri kimi hər bir əsgərə ayrıca təşəkkür edirdi.

Xalqdan biri olmağı sevirdi

Seyyid İbrahim Rəisi çıxış etmək və ya hər hansı layihənin açılışında iştirak etmək üçün tədbirlərə gedəndə, insanların mərasim yerinin qarşısında onu gözlədiyini görəndə Prezident Mühafizə Xidmətindən israrla xahiş edirdi ki, avtomobili izdihamdan təxminən **20 metr** əvvəl saxlasınlar.

Sonra qalan yolu piyada gedərək insanların arasına qarışır, onlarla salamlaşır və səmimi söhbət edirdi.

O, bu məsələyə xüsusi həssaslıq göstərirdi. Bu davranış bəzən təhlükəsizlik baxımından mühafizə heyəti üçün ciddi çətinliklər yaratsa da, qərarından geri çəkilmirdi.

Çünki o, özünü xalqdan ayrı görməyi sevmirdi. Həmişə **xalqın içində, xalqdan biri kimi olmağa** üstünlük verirdi..

Artıq təmtərağa qarşı idi

Seyyid İbrahim Rəisi dəbdəbəli və formal xarakter daşıyan tədbirləri sevməz, dövlətə əlavə xərc gətirən protokol qaydalarından mümkün qədər çəkinərdi.

Vilayətlərə etdiyi səfərlərdə də bu məsələyə xüsusi həssaslıq göstərirdi. Şəhərin küçələrinin və divarlarının onun böyük şəkilləri ilə bəzədildiyini görəndə məsul şəxsləri danlayaraq deyirdi:

"Niyə küçələri və divarları mənim şəkillərimlə doldurursunuz? Əgər xalq görüşü barədə elan vermək istəyirsinizsə, mənim şəxsi şəklimi yox, insanların iştirakını əks etdirən bir şəkil istifadə edin."

O, prezident olduğu dövrdə də dövlət vəsaitinin lazımsız yerə xərclənməsinə razı olmurdu. Buna görə də səfərləri zamanı bahalı və dəbdəbəli qonaq evlərindən istifadə etməz, imkan daxilində dövlətə məxsus sadə qonaq evlərində qalmağa üstünlük verərdi. Hətta bu məkanlar ölkə prezidentinin qəbuluna tam uyğun şəraitə malik olmasa belə, əlavə xərc çəkilməsini istəməzdi.

Hamiya qarşı təvazökar idi

Təyyarə yerə endikdən sonra çıxış pilləkəninin təyyarəyə yaxınlaşdırılmasını gözləyirdik. Bu zaman güclü yağış başladı və yağış damcıları təyyarənin pəncərələrinə çırpılırdı.

Prezident təyyarədən enərkən müşayiətçilərdən biri çətiri açaraq onu yağışdan qorumaq istədi. Lakin Seyyid İbrahim Rəisi belə sadə bir iş üçün başqasını zəhmətə salmağı sevmirdi. Çətiri onun əlindən aldı və pilləkənlə özü endi.

Pilləkənin aşağısında isə əlində mikrofon olan çoxlu jurnalist güclü yağış altında dayanaraq ondan ilk müsahibəni almağı gözləyirdi.

Onların islanaraq gözlədiyini görəndə əvvəlcə jurnalistlərin yanına getdi, çətiri onların üzərinə tutdu və böyük səmimiyyətlə suallarını cavablandırdı. O, heç vaxt öz rahatlığını başqalarının rahatlığından üstün tutmur, **hər kəsə eyni hörmət və təvazökarlıqla yanaşırdı.**

Sürətli reaksiya

Seyyid İbrahim Rəisi müxtəlif vilayətlərə etdiyi səfərlər zamanı ucqar və məhrum bölgələri ziyarət etməyə xüsusi önəm verirdi.

Bu səfərlərdən birində, **Buşehr** vilayətində bir kəndin əkinçiləri öz problemlərini birbaşa ona çatdırmaq üçün görüşə gəldilər. Onları görəndə ətrafındakılara dedi:

"Onları qəbul edin. İclasım bitən kimi görüşəcəyəm."

İclas başa çatdıqdan sonra əkinçilər kənddə su ehtiyatının toplanması üçün bənd tikilməsinə ehtiyac olduğunu bildirdilər.

Seyyid İbrahim Rəisi dərhal müvafiq qurumlara bu bəndin tikilməsinin zəruriliyini və mümkünlüyünü araşdırmağı tapşırırdı.

Qısa müddət sonra o, yenidən Buşehrə səfər edərək layihənin icra vəziyyəti ilə şəxsən maraqlandı və görülən işlərin gedişini yerində yoxladı.

Sadə bir kəndli kimi

Seyyid İbrahim Rəisinin Səmnan vilayətinin kəndlərinə səfəri zamanı onu müşayiət edən heyətin tərkibində idim.

O, köçəri elatların çadırında insanların arasında oturmuş, onların sözlərini bir-bir dinləyirdi.

Birdən oradakılardan biri səsini ucaldaraq tələbini sərt şəkildə dilə gətirdi. Qışqırdıqdan sonra isə prezidentin sakitliyini görüb etdiyinə peşman oldu və dedi:

"Ağa, bizi bağışlayın! Biz dağların və səhraların adamlarıyıq, ucadan danışmağa öyrəşmişik."

Seyyid İbrahim Rəisi gülümsəyərək belə cavab verdi:

"Mən bura sizin ürəyinizdə olanları dinləməyə gəlmişəm. Bu çadırın damında da dəşik var. Sizin səsiniz də oradan çıxıb gedəcək, heç kimi narahat etməyəcək, ucadan olsa belə."

Bu səmimi cavab insanların üzündə təbəssüm yaratdı və görüş əvvəlkindən də daha mehriban bir mühitdə davam etdi.

Şikayətini İmam Rzaya (ə) edərdi

Seyyid İbrahim Rəisi prezidentliyi dövründə korrupsiyaya qarşı qəti mövqeyinə görə böyük hücumlarla üzləşirdi. Onun hökuməti ağır siyasi və media təzyiqlərinə məruz qalırdı.

Bir gün ona dedim:

"Kaş ki, bu böhtan və ittihamlar qarşısında susmayaydınız. Kaş onlara bu yalanları yaymağa imkan verməyəydiniz."

O isə sakit şəkildə belə cavab verdi:

"Sən bəzi məsələləri bilirsən, bir çoxunu isə bilmirsən. Amma bir şeyi bil ki, mən dərdimi və sıxıntılarımlı İmam Rzanın (ə) hüzurunda söyləyirəm. O, özü mənə kömək edir."

Onun üçün **İmam Rzanın (ə)** müqəddəs hərəmi yalnız ziyarət yeri deyil, həm də çətin anlarda sığındığı, qəlbini açdığı və mənəvi güc aldığı bir məkan idi.

Hər kəslə birlikdə keçirdiyi bir gecə

Seyyid İbrahim Rəisinin adəti belə idi ki, ətrafında çalışan hər kəslə səmimi oturub söhbət edərdi. O, təkcə yüksək vəzifəli şəxslərlə deyil, göz önündə olmayan əməkdaşlarla da maraqlanar, onlara hörmət və mehribanlıq göstərərdi.

Prezident olmasına və son dərəcə sıx iş qrafikinə baxmayaraq, iş yoldaşları ilə birlikdə olmağa vaxt ayırırdı. Onların yanında oturur, söhbət edir və özlərini ailənin bir üzvü kimi hiss etdirməyə çalışırdı.

İranlıların min illərdir qeyd etdiyi **Yəldə gecəsində** də o, ailəsi ilə yanaşı, birlikdə çalışdığı əməkdaşlarını da unutmurdu. Onlarla bir araya gəlir, səmimi söhbətlər edir və həmin gecəni birlikdə keçirirdi.

Onun üçün vəzifə insanlar arasında məsafə yaratmırdı. Əksinə, hər zaman çalışırdı ki, hamı ilə eyni səmimiyyət və təvazökarlıqla davranaraq onların qəlbini qazansın.

Görünməyən zəhmətkeşlərə xüsusi diqqət

Seyyid İbrahim Rəisi açılış və təməlqoyma mərasimlərində həmişə diqqətini insanların gözündən uzaqda çalışan əməkdaşlara yönəldirdi. O, işin görünən tərəfində olanlardan çox, səssizcə zəhmət çəkən insanların əməyini qiymətləndirirdi.

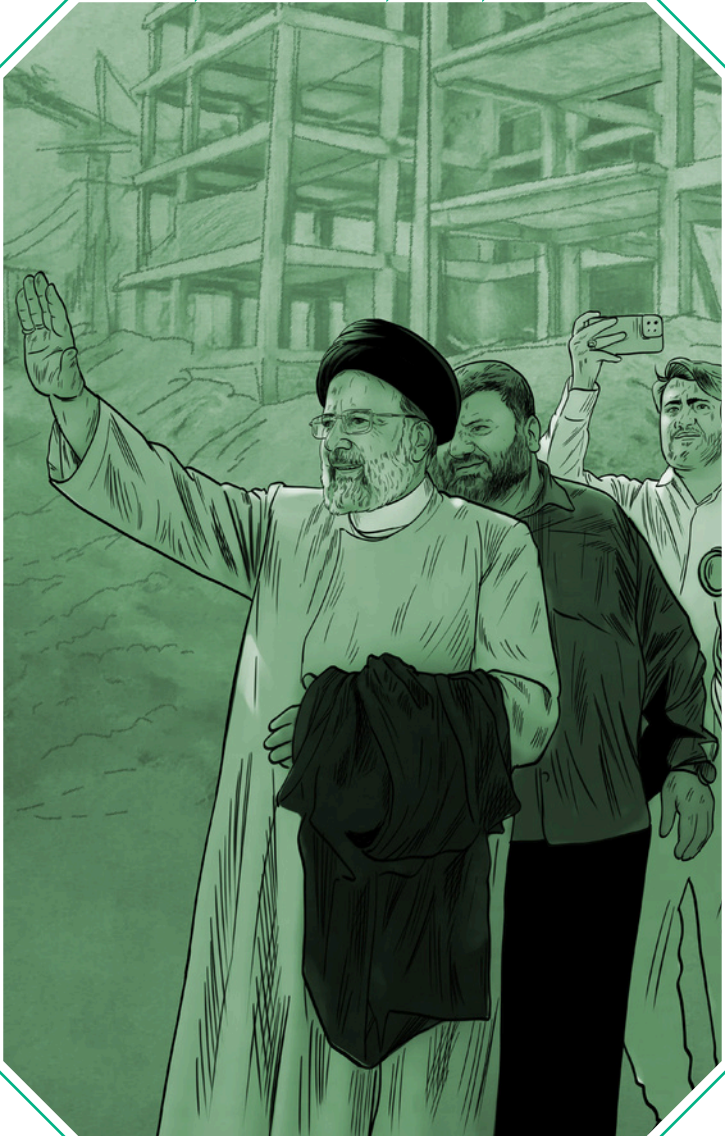
Adətən bu cür tədbirlərdə ön sırada layihənin rəhbərləri və məsul şəxslər dayanırdı. Fəhlələr və adi işçilər isə çox vaxt diqqətdən kənarda qalırdılar. Lakin Rəisi onları axtarıb tapar, hamının qarşısında təşəkkür edər və deyərdi:

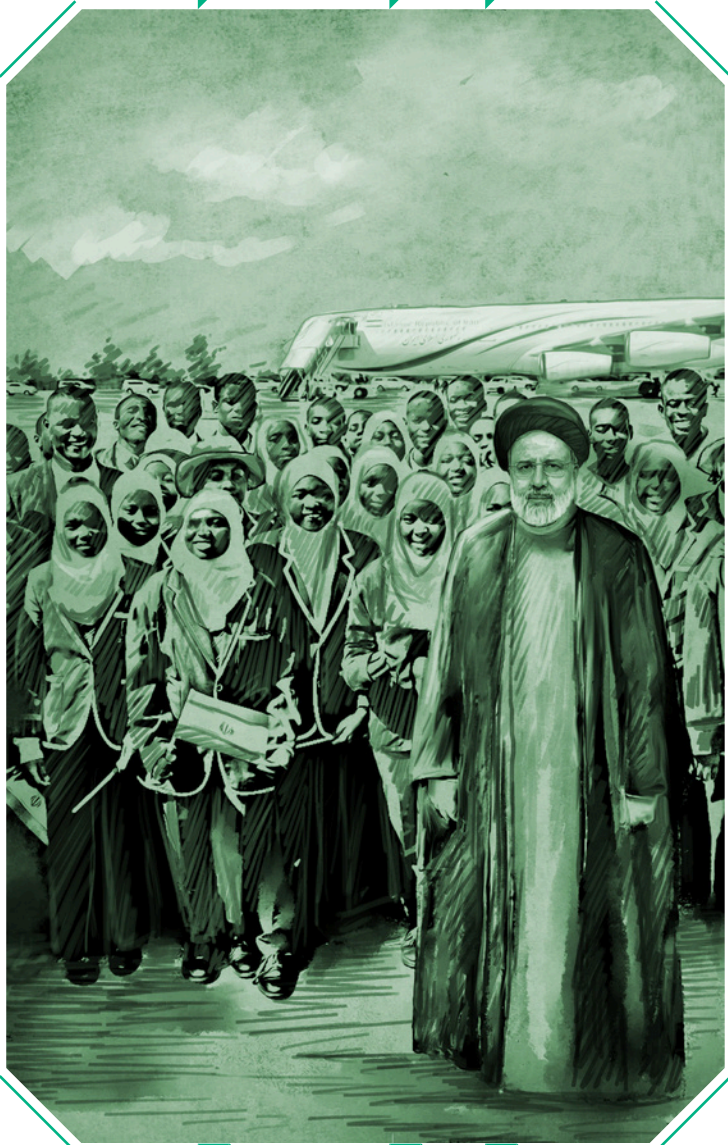
"Əgər sizin zəhmətiniz, dəstəyiniz və fədakarlığınız olmasaydı, bu layihə həyata keçməzdi."

Bir dəfə su təchizatı layihəsinin açılışı zamanı işçilərə təşəkkür etmək üçün torpaqla örtülü enişli sahəyə özü endi. Paltarı və əbası toz-torpağa bulaşsa da, buna əhəmiyyət vermədi və gülümsəyərək dedi:

"Heç bir eybi yoxdur. Hamımız torpaqdan yaradılmışıq və yenə torpağa qayıdacağıq."

Bu sözlər onun sadəliyini, təvazökarlığını və zəhmətkeş insanlara göstərdiyi dərin hörmətini əks etdirirdi.

Uşaqların sevincini yarımçıq qoymadı

Prezidentin Zimbabveyə səfəri zamanı uşaqlardan ibarət bir musiqi qrupu onu himnlə qarşılamağa hazırlaşmışdı. Lakin proqramın sıxlığı və izdiham səbəbindən çıxışlarını tam nümayiş etdirə bilməyəcəklərindən narahat idilər.

Bu narahatlıq Seyyid İbrahim Rəisinin qulağına çatdı. Halbuki proqram cədvəlinə əsasən o, növbəti görüşə getmək üçün artıq oranı tərk etməli idi.

Buna baxmayaraq, o, dayanaraq uşaqların ifasını diqqətlə dinlədi. Çıxışın vaxt apardığını görən bəzi müşayiətçilər uşaqlara himni yarımçıq bitirmələrini işarə etdilər. Lakin Rəisi buna icazə vermədi və dedi ki, ifalarını sonadək davam etdirdinsilər.

Uşaqlar çıxışı başa vurduqdan sonra onlarla xatirə şəkli çəkdi.

Bu davranışı uşaqları çox sevindirdi. Onlar hiss etdilər ki, prezident onların zəhmətinə və hisslərinə böyük dəyər verir.

Afrika qəhvəsi

Seyyid İbrahim Rəisi şəhərlərarası səfərləri zamanı yol kənarında onu qarşılamaq üçün toplaşan kənd sakinlərini görəndə avtomobili saxlatdırar, onlarla görüşər, söhbət edər və göstərdikləri səmimiyyətə görə təşəkkürünü bildirərdi.

Uqandaya səfəri zamanı da yerli əhali ilə bir araya gəldi, onlarla səmimi söhbət etdi və onların ənənəvi qarşılama mərasimində iştirak etdi.

Görüş zamanı yerli sakinlərdən biri ona bir stəkan su təqdim etdi. Seyyid İbrahim Rəisi təşəkkür edərək suyu qəbul etdi və içdi. Daha sonra gülümsəyərək dedi:

"Mümkünsə, mənə bir fincan Afrika qəhvəsi də verin."

Ev sahibləri böyük sevinc və qürur hissi ilə ona yerli qəhvədən təqdim etdilər. O da qəhvəni məmnuniyyətlə içdi. Bu sadə və səmimi davranışı yerli insanların qəlbində dərin iz buraxdı. Onlar bunu öz mədəniyyətlərinə göstərilən hörmətin, dostluğun və etimadın bir nümunəsi kimi qəbul etdilər. Bu görüş onlar üçün uzun illər unudulmayacaq gözəl bir xatirəyə çevrildi.

Qurani-Kərim – bəşəriyyət üçün hidayət kitabı

"Qurani-Kərim Uca Allahın kəlamı, insanları ağla, mənəviyyətə, ədalətə, əxlaqa və haqq yoluna çağıran ilahi kitabdır.

Qurani-Kərim insanlığın əsasını üç mühüm prinsip üzərində qurur: **tövhid (Allahın təkliyi), insanın vahid mənşədən yaradılması və insanın uca məqamı.** Bu müqəddəs kitab bütün insanların eyni ata və anadan – **Həzrət Adəm (ə)** və **Həvvadan** yaradıldığını bildirir və insanı Allahın yer üzündəki xəlifəsi kimi tanıdır.

Qurana görə insanların üstünlüyü irqinə, milliyyətinə və ya var-dövlətinə görə deyil, **təqvasına** görə ölçülür. Tarix də göstərir ki, nə Fironun hakimiyyəti, nə də Qarunun sərvəti əbədi qalmamışdır.

Qurani-Kərim həmçinin **Həzrət İbrahim (ə), Həzrət Musa (ə), Həzrət İsa (ə) və Həzrət Məhəmmədə (s)** hörmət etməyi və bütün ilahi peyğəmbərlərə ehtiram göstərməyi əmr edir.

Təəssüf ki, bu gün dünyada **islamofobiya**, dini ayrı-seçkilik və nifrət halları artmaqdadır. Qurani-Kərimin yandırılması, məktəblərdə hicabın qadağan edilməsi və müsəlmanlara qarşı ayrı-seçkilik bunun acı nümunələridir. Belə davranışlar nifrəti dərinləşdirir və xalqlar arasında qarşıdurmanı artırır."

İran İslam Respublikasının Prezidentinin BMT Baş Assambleyasının 78-ci sessiyasındakı çıxışından (19 sentyabr).

Prezidentin göz yaşları

Seyyid İbrahim Rəisi ilə məhkəmə hakimiyyətinə rəhbərlik etdiyi dövrdən prezidentliyi müddətində uzun illər ərzində çoxsaylı səfərlərdə birlikdə olmuşam.

Bu illər ərzində həm acı, həm də sevindirici hadisələr yaşamışıq. Lakin bütün bu müddətdə onun göz yaşlarını yalnız bir dəfə gördüm.

Bu, **"Əl-Əqsa tufanı"** əməliyyatından sonrakı həftə idi. Sionist rejim Qəzzada məzlum insanlara qarşı ağır hücumlar həyata keçirirdi.

Vilayətlərdən birinə səfər zamanı nahar süfrəsi arxasında oturmuşduq və televizorda xəbərlərə baxırdıq. Ekranda Qəzzanın bombalanması, günahsız uşaqların və dinc insanların şəhid edilməsi göstərilirdi.

Bu səhnələri görən Seyyid İbrahim Rəisi dərin sarsıntı keçirdi. Yeməyini kənara qoydu, gözləri yaşardı və hönkür-hönkür ağlamağa başladı.

Onun bu halını görən heç kim yeməyini davam etdirə bilmədi.

Uzun illər onunla birgə olduğum müddətdə onu ilk və yeganə dəfə belə kövrəlmiş və göz yaşı tökən gördüm.

Qəzzanın haqq səsini dünyaya çatdıran diplomat

“Əl-Əqsa tufanı” əməliyyatından sonra Seyyid İbrahim Rəisi iştirak etdiyi hər görüş və tədbirdə Qəzzadan danışır, Fələstin xalqının məruz qaldığı zülmü beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırmağa çalışırdı.

Pakistana səfəri zamanı etdiyi bütün çıxışlarda Qəzzadakı hadisələrə toxunur, İslam ölkələrinin rəhbərləri ilə keçirdiyi görüşlərdə onlardan sionist rejimin cinayətlərini qətiyyətlə pisləmələrini tələb edirdi.

Hətta bəzi görüşlərdə İslam ölkələrinin liderlərini bu məsələdə passiv qaldıqları üçün açıq və sərt şəkildə tənqid edirdi. Onun fikrincə, Qəzzada baş verən faciə qarşısında susmaq qəbulolunmaz idi.

BRI konfransında da təşəbbüsü özü ələ aldı və Fələstin xalqına dəstək, İsrailin hücumlarının qəti şəkildə pislənməsi ilə bağlı ortaq bəyanatın qəbul edilməsini təklif etdi.

Onun çıxışı o qədər təsirli oldu ki, yekun bəyanatın mühüm hissələri həmin nitq əsasında formalaşdırıldı. O, 7 oktyabrdan sonra beynəlxalq platformalarda **Fələstin xalqının haqq səsini qətiyyətlə müdafiə edən ən fəal siyasi liderlərdən biri idi.**

7 oktyabr müharibənin başlanğıcı deyil

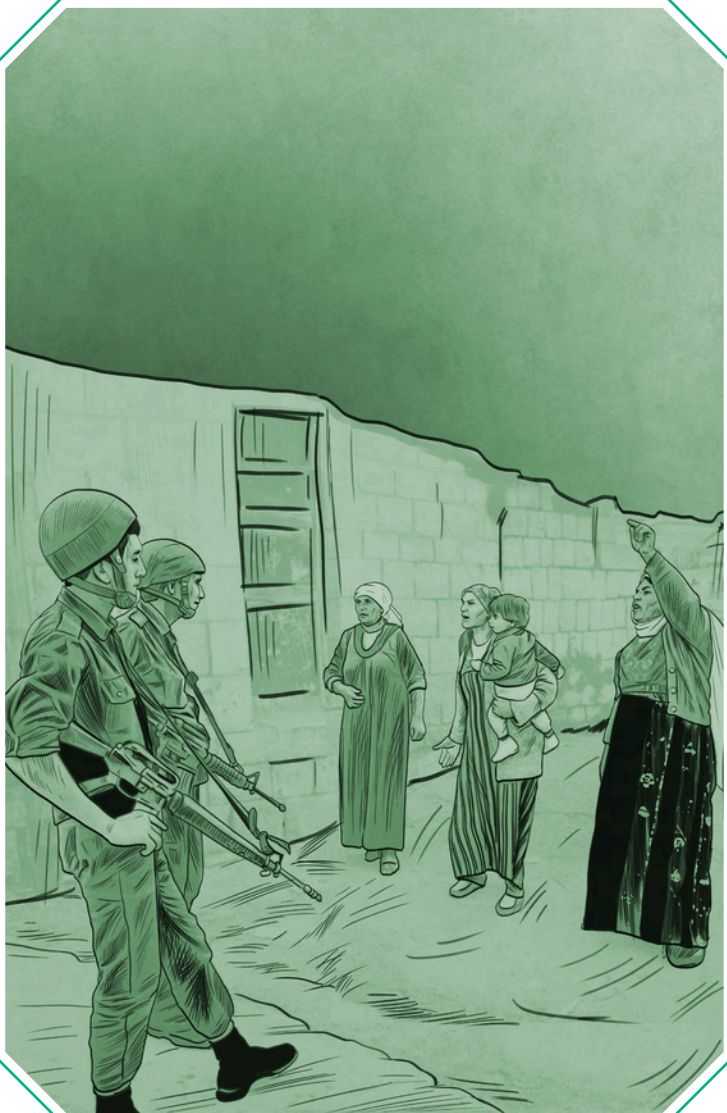
"Müharibənin başlanğıcını yalnız **7 oktyabr** tarixi ilə əlaqələndirmək həqiqətin təhrif olunması və hadisələrə yanlış prizmadan yanaşmaqdır.

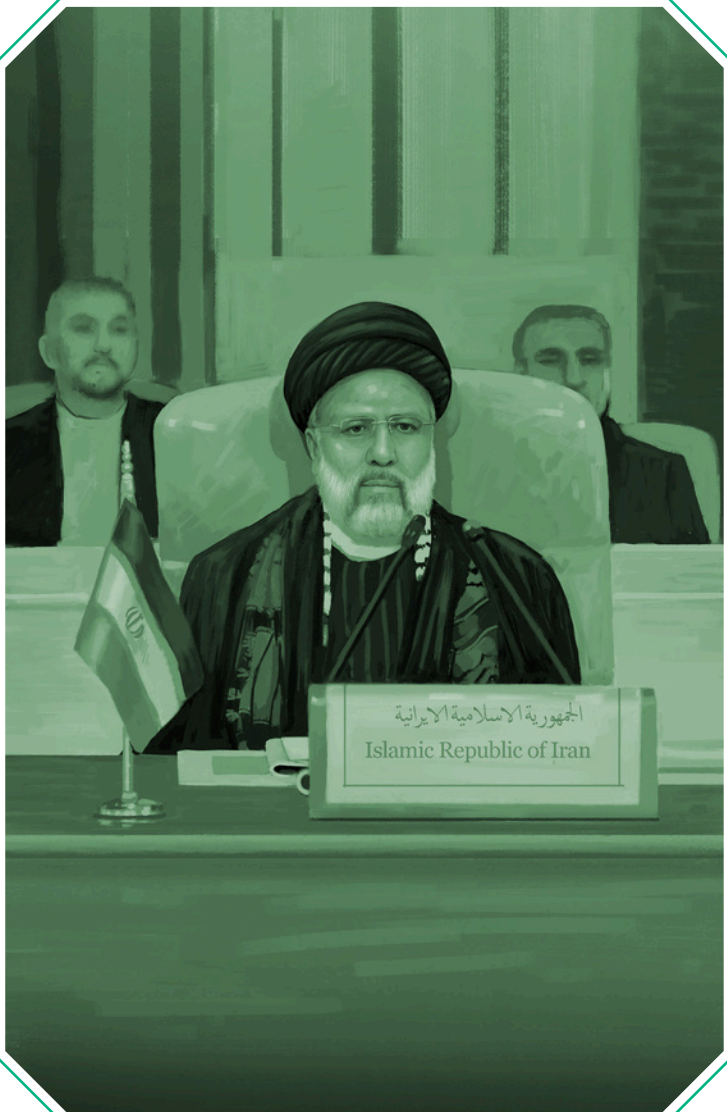
Bu hadisələrdən əvvəl **75 il davam edən işğal, terror, zorakılıq** və Fələstin xalqının hüquqlarının pozulması mövcud idi.

İran İslam Respublikasının mövqeyinə görə, **Qərbi Asiyada və dünyada davamlı sülh və sabitliyin yeganə həlli**, bütün fələstinlilərin iştirak edəcəyi ümumxalq referendumunun keçirilməsi və onun nəticələrinə əsasən **vahid Fələstin dövlətinin yaradılmasıdır**. Bu referendum demokratiya prinsipinə əsaslanmalı və Fələstin xalqının öz müqəddəratını təyin etmə hüququnu təmin etməlidir."

Qəzza ilə bağlı çıxışdan, 21 noyabr.

Fələstinə dəstək üçün yorulmadan çalışırdı

“Əl-Əqsa tufanı” əməliyyatından və sionist rejimin Qəzzaya hücumlarından sonra Seyyid İbrahim Rəisi İslam ölkələri arasında vahid mövqenin formalaşması üçün əlindən gələni edirdi.

O, İslam ölkələrinin liderlərinin iştirakı ilə Qəzza məsələsinə həsr olunmuş fövqəladə zirvə toplantısının keçirilməsi üçün çox səy göstərdi. Hətta İranın bu toplantıya ev sahibliyi etməsini də təklif etdi. Lakin müxtəlif səbəblərə görə bu baş tutmadı və sammit Riyadda keçirildi.

Riyadda keçirilən İslam ölkələri liderlərinin toplantısında etdiyi çıxışda qətiyyətli və açıq mövqe nümayiş etdirərək bildirdi ki, **Qəzzada məzlum insanların qanının axıdılmasında iştirak edən sionist rejimlə iqtisadi və siyasi əlaqələrin davam etdirilməsi qəbulolunmazdır.**

Çıxışından sonra da fəaliyyətini dayandırmadı. Konfrans çərçivəsində keçirilən ikitərəfli görüşlərdə müxtəlif ölkələrin rəhbərləri ilə görüşərək Fələstin xalqına daha geniş dəstəyin göstərilməsi üçün bütün imkanlardan istifadə etməyə çalışdı. Bu məsələ onun beynəlxalq fəaliyyətinin əsas prioritetlərindən biri idi.

Qəzzanın məzlum uşaqlarına salam

"Qəzzanın məzlum uşaqlarına, şəhid balalarına salam!
Qəzzanın dağıntıları arasında Qurana sığınaraq onun
ayələrini tilavət edən uşaqlara salam!
Zülmün və bombardmanın qorxusundan titrəyən
uşaqlara salam!"

Ey Qəzzadakı əziz övladlarım! Sizə salam olsun.

Qanlı simalarınız, yaralanmış və parça-parça olmuş
bədənləriniz bütün dünyanın vicdanını sarsıtdı və işğalçı
rejimin vəhşiliyini ifşa etdi.

Siz bütün bu zülm və dağıntılar qarşısında möhkəm
dayanırsınız.

Siz bu günün əsl qəhrəmanlarısınız. Biz sizi heç vaxt
tək qoymayacağıq.

Fələstin mütləq qalib gələcək.

*"Onlar bunu uzaq görürlər, Biz isə onu yaxın görürük."
(Qurani-Kərim)"*

*İslam ölkələri liderlərinin Riyad sammitindəki çıxışından —
11 noyabr.*

“Doğru vəd” əməliyyatı

Sionist rejim bütün beynəlxalq qanun və konvensiyaları pozaraq Suriyadakı İran səfirliyinin konsulluq binasına hava zərbəsi endirdi. Bu hücum nəticəsində **14 iranlı** hərbi müşavir şəhid oldu.

Bu cür hücumların təkrarlanması səbəbindən İran İslam Respublikası bu dəfə sionist rejimi cəzalandırmaq qərarına gəldi.

Ölkə rəsmiləri arasında cavabın səviyyəsi və necə həyata keçirilməsi barədə ciddi müzakirələr aparılırdı. Seyyid İbrahim Rəisi qəti şəkildə hesab edirdi ki, səfirlik hər bir dövlətin ərazisinin bir hissəsi sayıldığı üçün cavab sərt olmalı və birbaşa İran ərazisindən verilməlidir. Belə bir cavab sionist rejimin gələcəkdə İranın hüquqlarını və maraqlarını bu şəkildə pozmağa cəsarət etməsinin qarşısını alacaqdı.

Məhz bu qəti mövqe nəticəsində tarixdə pilotsuz uçuş aparatları ilə həyata keçirilən ən böyük hücumlardan biri olan **“Doğru vəd” əməliyyatı** icra edildi.

Əməliyyat həyata keçirildikdən sonra da Seyyid İbrahim Rəisi bu qərarı tam şəkildə dəstəklədiyini açıq şəkildə bəyan etdi.

Son xalq görüşü

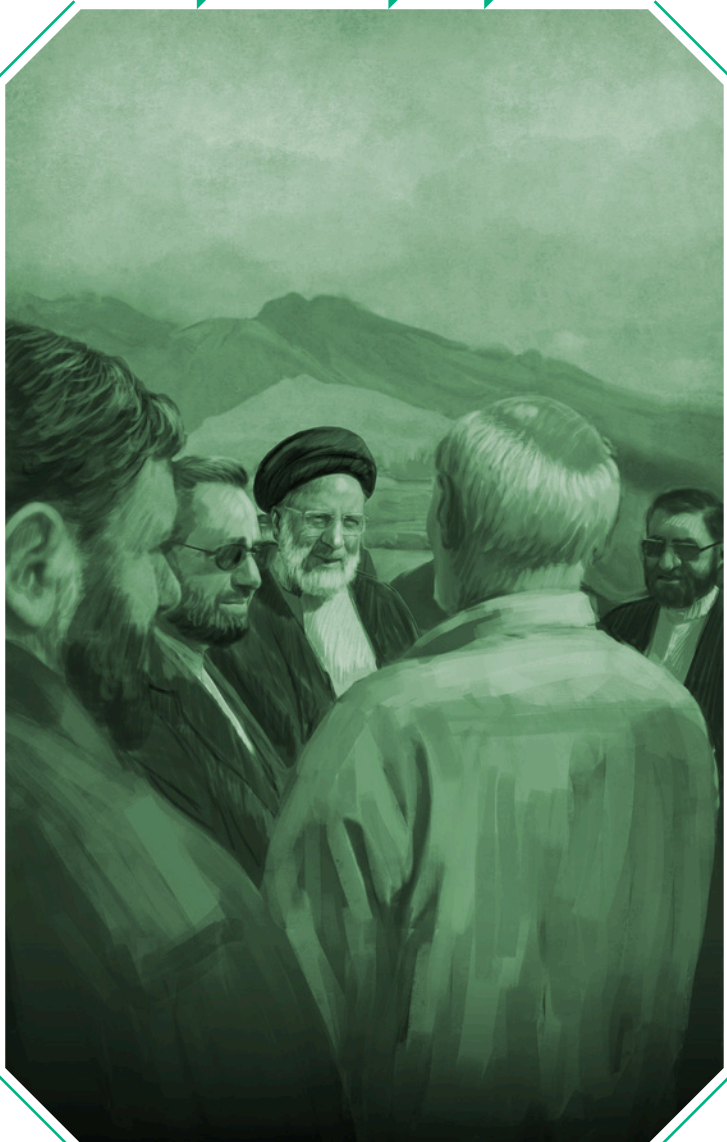

Seyyid İbrahim Rəisinin son səfərində iştirak edirdim. O, açılış mərasimində iştirak etmək üçün gəlmişdi.

Mərasim başlamazdan əvvəl tədbirə toplaşan insanlarla söhbət etdim və onlardan xahiş etdim ki, bir qədər kənarda gözləsinlər. Çünki prezident mərasim başa çatdıqdan sonra onların yanına gələrək problemlərini və istəklərini şəxsən dinləmək istəyirdi.

Bu, onun həmişəki adəti idi. Rəsmi proqram nə qədər sıx olsa da, xalqla görüşməyə və onların sözünü birbaşa eşitməyə xüsusi önəm verirdi.

Lakin **həmin gün bu görüş onun insanlarla keçirdiyi son xalq görüşü oldu.** Bundan sonra hava limanına yollandı və bu, xalqla son görüşü kimi yadda qaldı.

Qəza günü

Həmin gün də digər günlər kimi prezident üçün olduqca sıx və işgüzar keçirdi.

Azərbaycan Prezidenti ilə iki ölkənin sərhəd bölgəsində keçirilən diplomatik görüşdən sonra bəndin açılış mərasimi baş tutdu. Ardınca isə bölgə sakinləri ilə görüş keçirildi və prezident onların problemlərini dinlədi.

Daha sonra karvan Təbrizə doğru yola düşdü.

Hava buludlu olsa da, əvvəlcə uçuş üçün ciddi maneə görünmürdü. Lakin marşrut boyunca sıx duman və qalın bulud kütləsi yarandı. Pilotlar buludların üzərindən keçmək üçün üç helikopterə hündürlüyü artırmağı tapşırdılar.

Bir neçə dəqiqə sonra digər iki helikopter uçuşunu davam etdirə bildi. Lakin prezidenti daşıyan helikopter qalın dumanın içində gözdən itdi...

Bu, **Seyyid İbrahim Rəisinin əbədiyyətə uzanan son səfəri** oldu. Onun son uçuşu, əslində, **əbədiyyətə doğru bir yolculuğun başlanğıcı idi.**

Ey ağam, haradasınız?..

Güclü yağış yağırdı, palçığa çevrilmiş torpaq motosikletlərin hərəkətini çətinləşdirirdi. Buna baxmayaraq, itirdiyimiz insanı tapmaq ümidi bizi irəli aparırdı.

Axtarışa başlayandan artıq bir neçə saat keçmişdi. Heç birimiz gözüümüzü yummamışdıq. Hamımız tək bir məqsədlə irəliləyirdik: **ondan bir iz tapmaq.**

Motosikletlərin mühərrik səsləri arasında arxamda oturan Hacı Davudun əl radiostansiyasından bir səs eşidildi:

"Dağın yamacı tərəfdən..."

Bu sözlər hər kəsin ürəyində yeni bir ümid oyatdı. Hamı nəfəsini tutaraq həmin istiqamətə doğru hərəkət etdi.

O an hər kəsin qəlbində yalnız bir nida vardı:

"Ey ağam, haradasınız?.."

Radiodan bir səs eşidildi:

"Sizdən şərq istiqamətində kamerada bir şey görünür. Dərhal ora gedin. Digər qruplar da həmin istiqamətə gəlir. Siz onlardan daha yaxınsınız. İnşallah, xoş xəbər gətirərsiniz."

İstiqamətimizi dəyişdik. Təpələri və dərələri sürətlə keçməyə başladıq. Sanki tükənmiş bədənimizə yenidən güc gəlmişdi. Şərq üfüyündən günəş yavaş-yavaş doğur, səhər açılırdı.

Ümidlə motosikletin sürətini artırırırdıq. Lakin irəlilədikcə ümidimiz azalırdı.

Günəş tam doğanda radioda deyilən mənzərəni öz gözlərimizlə gördük.

Kaş ki, ömrümüzdə o mənzərəni heç vaxt görməyəydik...

Helikopterin böyük və kiçik qalıqları ağacların budaqları arasında səpələnmişdi. Yanımızdakıların dilindən qeyri-ixtiyari **"Ya Hüseyn!"** fəryadı ucaldı.

Artıq motosikletlə irəliləmək mümkün deyildi. Hamımız motosikletdən düşüb qaçmağa başladıq.

Hacı Davud uca səslə və yağı ilə İmam Hüseynə (ə) üz tutdu:

"Ya Hüseyn!"

Bir neçə saniyəlik sükutdan sonra isə azərbaycanca var gücü ilə qışqırdı:

"Hacı ağa, hardasan?"

Gördüklərimizə inanmaq mümkün deyildi.

Biz prezidentin cənazəsini axtarmağa gəlməmişdik. Onu sağ-salamat tapacağımıza ümid edirdik. Amma qarşımızda təsviri mümkün olmayan bir mənzərə vardı.

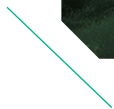
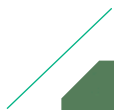
Bu zaman radiodan yenidən səs gəlirdi:

"Hacı Davud, çatdınız mı? Nə baş verib? Xəbər nədir? Cənab Rəisi sağdır mı?"

Hacı Davud dizləri üstə yerə çökdü. Artıq ayaqda dura bilmirdi. Səsi titrəyərək dedi:

"Seyyid İbrahim şəhid oldu... Hamısı şəhid olub... Heç kim sağ qalmayıb..."

Fasiləsiz xidmət!

Həyat yoldaşımı dəfn etdikdən cəmi **üç gün sonra** yenidən mühazirələrimə başladım və bir dərsi belə təxirə salmadım.

O da belə idi. Bizdən də həmişə eyni cür davranmağımızı istəyirdi.

Əmin idim ki, şəhid olduqdan sonra da mənim onun üçün bir dərsi belə dayandırmağıma razı olmazdı.

Şəhadət xəbərini aldığım gündən etibarən onun haqqında eşitdiyim bütün xatirələr bu düşüncəmi daha da möhkəmləndirdi.

Çünki o, xalqa xidmət etdiyi müddətdə "məzuniyyət" anlayışını tanımırdı.

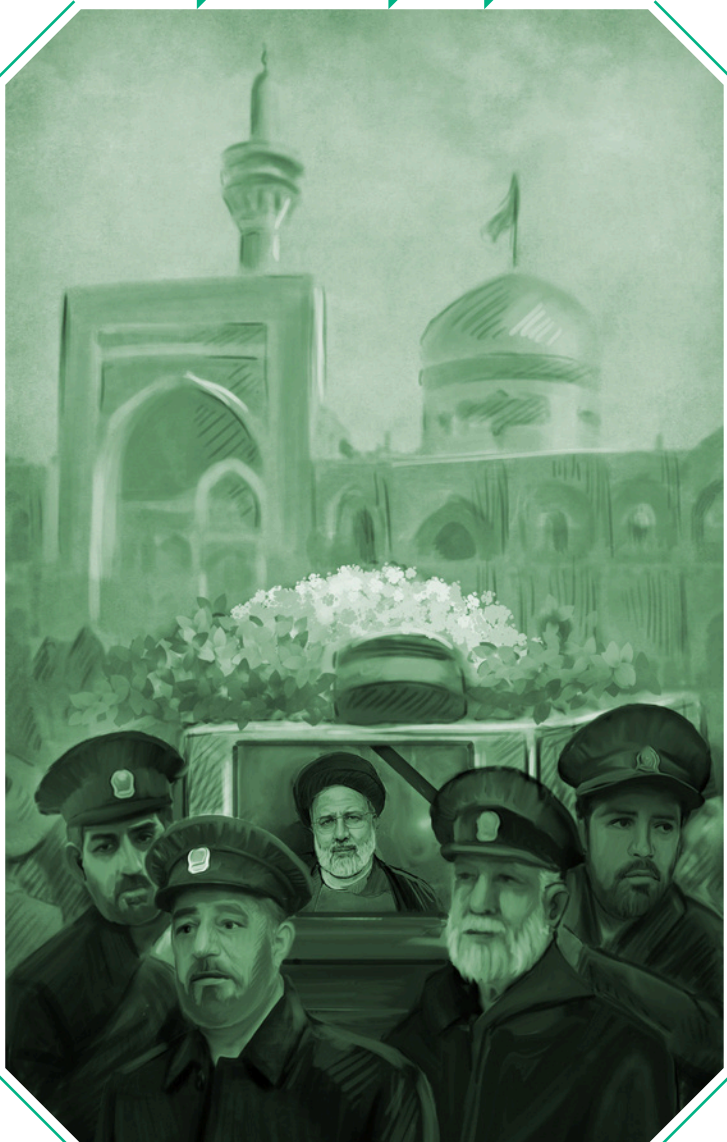
O, xalqa məxsus idi

Seyyid İbrahim Rəisinin ölkədəki problemlərin həlli üçün seçdiyi əsas yol **xalqın iştirakına arxalanmaq idi**. O inanırdı ki, xalq dövlət idarəçiliyində iştirak etdikdə problemlərin həlli daha asan və daha davamlı olur. Buna görə də çətinliklərin həllini yalnız dövlət qurumlarının üzərinə qoymur, xalqın dəstəyini də əsas amillərdən biri hesab edirdi.

Elə buna görə də insanlar ona ürəklərini açmışdılar. Onun dəfn mərasimləri bir neçə şəhərdə keçirildi və hər yerdə misilsiz izdiham yaşandı. Qum, Təbriz və Məşhəddə toplaşan insanların sayı bunun bariz nümunəsi idi.

Məşhəddə keçirilən dəfn mərasimində başqa şəhərlərdən gələn ziyarətçilər və yas iştirakçıları üçün bəzi hotel sahibləri otaqlarını **ödənişsiz** istifadəyə verdilər. İmkani olan bir çox ailələr isə evlərinin qapılarını açaraq gələn qonaqları pulsuz qəbul etdilər və onlara qonaqpərvərlik göstərdilər. **Bu, xalqın ona olan dərin sevgisinin və ehtiramının təzahürü idi.**

Qəlbim yandı

Bu əziz insanı itirdikdən sonra gördüm ki, qəzetlərdə, müxtəlif nəşrlərdə, sosial media məkanında və cəmiyyətin müxtəlif təbəqələrindən olan insanlar onun xidmətlərindən danışır, gördüyü işləri ehtiramla xatırlayır və onu tərifləyirdilər.

Bu mənzərəni gördükcə qəlbim daha da yanırdı. Çünki onun gecə-gündüz etdiyi fədakarlıqların, çəkdiyi zəhmətin və xalqa xidmət yolunda göstərdiyi səylərin əsl dəyəri məhz yoxluğundan sonra daha aydın görünürdü.

Halbuki özü sağlığında bu xidmətlərdən danışmağı sevməzdi. **Heç vaxt gördüyü işləri ön plana çıxarmağa çalışmaz, gördüyü əziyyətlərdən və çətinliklərdən də demək olar ki, heç vaxt şikayət etməzdi. O, bütün bunları yalnız Allah rizası və xalqa xidmət üçün edirdi.**

Xatirə şəkilləri

